

talaia
agrupació excursionista
VILANOVA I LA GELTRÚ

REVISTA D'EXCURSIONISME

Núm. 286 - EXTRA EXPEDICIÓ CHO-UYU - DESEMBRE 2005

el buen tapeo

Direcció
Fernando Gómez Orejuela
A l'hostaleria des del 1965

Els dimecres tancat per festa setmanal

Pelegrí Ballester, 19-21
08800 Vilanova i la Geltrú
Barcelona
Tel. 93 815 62 02
www.elgiraldillo.net

TECNICS

INSTAL·LACIONS, S.C.C.L.

AIGUA

LLUM

GAS

CALEFACCIÓ

AIRE CONDICIONAT

REPARACIÓ D'ESCALFADORS

**F
05**

 607 298 548 - 93 814 32 46

Picapedrers, 3 - 08800 Vilanova i la Geltrú

AUTO-TALLER JOSEP BERTRAN

MECÀNICA I ELECTRICITAT DE L'AUTOMÒBIL

ATENCIÓ SOCIS TALAIA!

MÀ D'OBRA GRATUÏTA EN REALITZAR EL CANVI D'OLI DEL VOSTRE COTXE
Només abonareu els materials

PER LA VOSTRA SEGURETAT, REVISIÓ VIATGE SEGUR, FINS A 14 PUNTS VITALS
Perquè pugueu gaudir d'una bona excursió i un bon retorn a casa

Manel de Cabanyes, 11
08800 VILANOVA I LA GELTRÚ

Tel. 93 893 65 72
Mòbil 646 14 94 53

FEROPTICA

Professionals de la visió i
l'audició

CENTRE AUDITIU AUTORITZAT

PHONAK **Beltona**

**AUDÍFONS: DIGITALS PROGRAMABLES, ANALÒGICS,
INVISIBLES, INTRA-AURICULARS O RETRO-AURICULARS**

C/ Josep Coroleu, 74
Tel. 93 815 74 72

Rambla Principal, 55
Tel. 93 814 38 62

08800 Vilanova i la Geltrú

c/. CAPUTXINS, 36
VILANOVA I LA GELTRÚ

ELS VOSTRES RODETS
FOTOGRÀFICS REVELATS EN 1H

VIDRES VILANOVA

rore

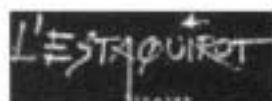
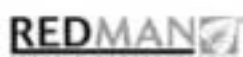
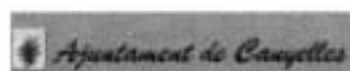
TALLER D'ALUMINI I VIDRE

Av. Eduard Toldrà, 73
Tel. 93 893 61 34
Fax 93 893 17 96

OFICINES I VENDA

Pare Garí, 41 - Sant Onofre, 45
Tels. 93 893 15 92 - 93 893 87 07
Fax 93 893 17 99

CHO-OYU: PATROCINADORS I COL-LABORADORS

Carrer Comerç, 4
Tel. 93 893 12 57
Fax 93 814 53 82
08800 Vilanova i la Geltrú
CIF G-58124702
<http://www.aetalaia.org>
a/e: aetalaia@aetalaia.org

Adherida a:
Federació d'Entitats
Excursionistes de Catalunya
Federació Catalana
d'Espeleologia
Federació Catalana
d'Esports d'Hivern
Federació Catalana de
Càmping i Caravàning

AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA TALAIA

REVISTA D'EXCURSIONISME

EXTRA EXPEDICIÓ CHO-OYU-2005 • Núm. 286

EDICIÓ
Agrupació Excursionista
Talaia

PRESIDENT
Salvador Belchi i Ibáñez

SECRETARI
Antoni Olivares i Sánchez

RESPONSABLE WEB
Carles Gómez i Borràs

CONSELL DE REDACCIÓ
Joan Alsina i Butí
Montserrat Alsina i Hipólito
Josep Blanes i Minguez
Salvador Butí i Papiol
Jaume Esteban i Tarrasón
Pere Fernández i Llambich
Blanca Forgas i Puigvert
Agustí Poch i Parés

IMPRESSIÓ
Gràfiques Llopert
C. Sant Antoni, 63
Sant Sadurní d'Noya
Tel. 93 891 03 12
DIPÒSIT LEGAL
B-24.619-90
PREU DE VENDA
3,31 euros
TIRATGE
600 exemplars

Foto portada: El Marcel·lí i el Robert a dalt del cim

Fotografia: Andreu Ferrer

Els articles publicats en aquesta revista expressen l'opinió dels autors i no reflecteixen necessàriament la de la Junta Directiva de l'Agrupació ni la del Consell de Redacció. En tot cas, l'A.E. Talaia donarà a conèixer el seu parer a través de les editorials o en articles o notes signades per la Junta.

Els articles que apareguin en aquesta revista podran ser reproduïts, total o parcialment, sempre que es mencionin el nom de l'autor o autors.

Normativa per publicar articles a la revista Talaia

Els socis, amics i col·laboradors que vulguin publicar articles en aquesta revista, caldrà que tinguin en compte les qüestions següents:

El tema de l'article cal que estigui relacionat amb les activitats pròpies de l'A.E. Talaia.

Els articles han de ser inèdits i escrits correctament en català, en suport magnètic (disquet PC) amb indicació del programa i versió. S'adjuntarà al disquet una còpia impresa en paper on s'indicarà el títol de l'article i el nom i cognoms (o pseudònim) de l'autor/a. En casos excepcionals, s'acceptaran articles escrits a màquina, en full DIN-A4 i a doble espai.

Els articles, amb les seves il·lustracions, no podran sobrepassar l'extensió màxima de 5 pàgines. El nombre màxim d'il·lustracions per article no serà superior a 10.

Les il·lustracions fotogràfiques (en paper o diapositiva) hauran de tenir una bona definició. Els peus de les il·lustracions i el nom de l'autor/a aniran escrits en un full a part, precedits d'un número que es repetirà al darrere de la il·lustració corresponent.

Els articles s'hauran de lliurar al Consell de Redacció o a la Secretaria de l'entitat, com a molt a final del segon mes de cada trimestre: febrer, juny o novembre.

Qualsevol canvi en aquesta normativa s'haurà de negociar amb el Consell de Redacció de la revista.

En cooperació amb:

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social

AJUNTAMENT DE
VILANOVA I LA GELTRÚ

Federació d'Entitats
Excursionistes de Catalunya

SUMARI

- 5 **EDITORIAL**
Consell de redacció
- 6 **SALUTACIÓ DE L'ALCALDE**
- 7 **LA DEIXA DE 50 ANYS D'EXCURSIONISME TALAIENC**
Antoni Ordovàs
- 9 **TEXTOS DE LA XXXVI RENOVACIÓ DE LA FLAMA DE LA LLINGUA CATALANA**
- 14 **L'EXPEDICIÓ DEL CHO-OYU VISTA PELS PARES**
- 16 **TELÈFON O MÒDEM SATEL·LITAL**
Robert Massana
- 19 **EL MARC VOLIA FER UN 8000**
Imma Ferrer i Ferrando
- 21 **L'ATAC AL CIM**
Andreu Ferrer
- 25 **LA TENDA**
Marcel·lí Ferrer
- 27 **FER EL CIM DES DEL CAMP BASE**
Carles Orriols
- 30 **UNA, DUES, TRES, QUATRE ...**
Pere Guinovart
- 31 **UN DIA COM AVUI....1955-2005**
Antoni Castelló
- 38 **CINQUANTENARI MEDIÀTIC**
Manel Castillón

editorial

A.E. Talaia
50è aniversari
1955-2005 Vilanova i la Geltrú

PER MOLTS ANYS

Aquest any tan ple d'activitats i actes diversos en els quals hem recordat les coses més importants que ens han succeït des de la data de la fundació de la Talaia i que no és res més que el començament d'una nova etapa destinada a complir molts més anys realitzant les activitats pròpies de la nostra entitat.

Ara que, al cap de mig segle d'escalades, excursions, cursos de formació, actes culturals i de defensa del medi natural, hem entrat en la categoria de les entitats que han fet cims de 8000 metres. Això ens fa encara més grans i ens encoratja a no defallir en el dia a dia cercant sempre l'harmonia entre totes les nostres seccions i comissions que amb el seu treball constant han fet possible que avui puguem escriure aquestes planes que serveixen de cloenda a un any de celebracions.

Demà, però, tornarem a la labor quotidiana amb la mateixa il·lusió que el primer dia per continuar escrivint història, per emprendre noves fites i mantenir encesa la flama de la nostra essència, per tal de poder aconseguir sempre allò que ens proposem en l'àmbit cultural, esportiu, defensant el medi natural i participant com ens pertoca en tot allò que ens demani la nostra ciutat.

Així, doncs, no resta més que felicitar-nos tots plegats per aquest 50 aniversari, per la feina ben feta dels qui ens han precedit, dels que han treballat en la comissió organitzadora del Cinquantenari i els que han realitzat totes i cada una de les moltes activitats que han omplert aquest any de joia, els que varen fer-ho en el passat i els que ho han de fer en el futur.

Moltes gràcies a tots, VISCA LA TALAIA.

AE TALAIA 50 ANIVERSARI

Segons el diccionari català d'història "l'excursionisme és la pràctica esportiva que ha generat a Catalunya un moviment cultural cívic i esportiu. El seu naixement es troba estretament relacionat, d'una banda, amb l'interès pel contacte amb la natura i, de l'altra, amb un coneixement del passat." Sens dubte, aquesta definició es queda molt curta per il·lustrar el paper que les entitats excursionistes han jugat en el procés de transformació i millora tant del territori com dels serveis que gaudeix la ciutadania. Això sense oblidar l'important paper sociocultural muntanyenc, amb un marcat objectiu de descoberta i conservació del nostre territori en tots els seus àmbits.

És motiu d'orgull i satisfacció poder celebrar el 50è aniversari de l'Agrupació Excursionista Talaia, entitat capdavantera i punt de referència del moviment excursionista de la nostra vila.

Davant l'oportunitat que des d'aquestes línies se'm brinda, voldria remarcar la tasca important de promoció esportiva, social i cultural que, al llarg d'aquest mig segle, molts ciutadans i ciutadanes de manera anònima han estat fent en el niu de l'entitat. He dit sovint que

la Talaia ha estat sempre a punt i al servei de causes justes. Ara que celebrem anys, és un bon moment per recordar la seva actitud històrica i de reconèixer-la.

Reflex d'aquest treball, i punt central de d'aquesta celebració, cal destacar l'èxit de l'expedició Cho-Oyu Vilanova 8.000. Demostrant-nos un cop més la riquesa del teixit associatiu, capaç d'engrescar en els seus projectes entitats, empreses, particulars i administracions, en la coronació de la 6a muntanya més alta del món, pertanyent a l'exclusiu club de cims de més de 8.000 metres.

En el pla més humà, cal remarcar el destacament important establert per poder fer-nos

viure el dia a dia d'aquesta empresa, i així poder seguir, en línia, per primer cop, mitjançant les cròniques diàries de l'expedició, aquesta aventura al llarg de l'ascensió a la Deessa Turquesa, abocant-nos un cop més a reflexionar sobre la fragilitat de la condició d'ésser humà, empetitit per la majestuositat del sostre del món.

No voldria concloure aquestes línies sense agrair al teixit associatiu de la nostra vila aquesta tasca important del dia dia tot donant-hi el suport necessari.

Per molts anys, i que en puguem celebrar molts més!!

Joan Ignasi Elena
Alcalde de Vilanova i la Geltrú

Intervenció de l'alcalde a l'Acte del Cinquantari. Foto: Antoni Castelló

LA DEIXA DE 50 ANYS D'EXCURSIONISME TALAIENC

En el transcurs d'aquest temps d'un excursionisme aplegat en l'A.E.Talaia dona peu per palesar l'encaix per part de la comunitat de l'entorn. El fet que en l'excursionisme, en el més tradicional, flamegi encara l'efecte d'antany, llunyà o no tant, segons les circumstàncies, ha fet que, a tombs, hagi estat una vocació per a fer 'feina' dins d'aquesta escola d'aprenents de tot el que significa sobre un país concret o bé expandit on s'engloben les arrels d'una cultura que ve de lluny. La muntanya, amb la seva magnificència, ha estat, és, l'essència en l'amplitud de la natura, el camp adient per experimentar tota mena de possibilitats i graduacions.

En el decurs dels anys, el col·lectiu predisposat de casa nostra ha hagut d'assajar l'apropament a la muntanya començant amb bona disposició, que vol dir acceptar o adaptar-se als recursos d'una entitat que, com tot el que ens envolta, ha evolucionat amb discrets mitjans de sosteniment. Amb el convenciment, però, de superar-se en el dia a dia.

Exposat aquest preàmbul, cal fer venir al punt el corrent que ha impulsat a ben bé dues generacions de convilatans a disposar d'un cercle apropiat que invita al bon costum de caminar, al coneixement d'un territori, per a l'estudi esplanat tocant de peus en terra, per planes o valls, o bé a l'acció més costeruda de triscar serres amunt. Traduït en fets puntuals ve a ser, heus ací, com una deu el fluir d'una tria heterogènia

projectant, propulsant excursions, acampades, campaments multitudinaris, aplecs, marxes, travesades de llarga durada i de motxilla curulla, amb esquís i el torb fustigant; sancions per intentar donar a conèixer la Nova Cançó (fou vetada); ascensions d'aguantat fort; escalades d'altíssim nivell (excedint vells cànons); prospeccions, exploracions de coves i avencs insòlits, cartografiant, amidant... Exposicions de fotografia, de belles arts, de botànica, de fòssils, d'informació... Sortides culturals, en grup, de baix cost; engorjats tibant aptituds d'atreviment; senderisme ajustat per a tothom que s'atreveixi a conèixer in situ l'indret on viu; cursets per exercir amb seguretat per les cent cares de la muntanya; cursets sobre l'idioma autòcton al torn no ben sabut a causa d'aliena coerció; sortides per a infants,

per a gent gran; expedicions lleugeres pera abastar cims llunyans; rescabament de l'oblit intolerant la memòria de mots i noms (el de la pròpia Ciutat), topònims, redreçant grafies d'estranya formulació; elaborant mapes excel·lents del terme municipal i dels veïns; recopilant la premsa escrita; el muntatge d'un butlletí, modestíssim, subjecte a censures autoritàries on si veia la llum cada un o dos mesos era tot un dispendi! però necessari per connectar amb l'associat, (el moviment de secretaria, relat i anunci d'excursionistes d'estar per casa i de més enllà, en passar trifulgues anant d'alt d'un tren desferra i, no deixéssis la barana del replà per no sortir llançat en remuntar el túnel de Tosses i a l'hivern suposava un cert risc perquè s'hi afegia el fred)...Compte a la Molina; l'anar mancat del salconduït fronterer

XI Caminada Popular (1999), per les vinyes de can Girona. Foto: Francesc Cases

podia donar per acabada l'esquidada abans d'encetar-la per arbitràries disposicions...

D'uns anys cap aquí s'engega la composició de la Revista de l'Agrupació a càrrec d'un equip de capacitats meritoris-es adaptats a l'era dels ordinadors i per als més erms pot semblar un joc de mags... La pàgina a internet, circulars periòdiques; el que sempre fou un problema pendent en les diferents èpoques, el cercar tres estatges socials en què tots calia arranjar i, l'actual, el tercer, 'Casa Coloma', en propietat a través d'una hipoteca, més rehabilitar, més hipoteques, que es van assumint tot veient-ne el cim proper; més restaurar, més pintar – ah, bon amic Ramon López!, t'adreço aquest paràgraf perquè gairebé ets de la meua lleva i ben bé pots representar moltes de les persones, companys-es de la Talaia que han esmerçat hores del voler i fer- (i en són prou sobreenteses en el propditi i succint capbreu). Talment els Manel's Prats i en Massana – quin obstinar-se! per promoure la sardana (altra hora tan bandejada) i, ara, en aires de llibertat, quina paciència! l'anar recaptant diners i espònsors, (en vella versió fregant l'honorable orde dels medievals mendicants) gest altíssim d'amor vers una dansa. I l'altre Manel, en Vidal, de temps, dins la barricada de la secretaria solventant i informant els novinguts. I el grup de Marxes i Caminades, uns quants veterans-es van enfilant cada temporada proves que tenen ja un guanyat prestigi. O bé quan cal expressar sensibilitats per salvaguardar en primer lloc el nostre entorn natural i, tot i ésser freqüent un clam en el desert, no deixa de ser una veu excursionista amb experiència que ve del s. XIX ans no sorgí el grapejat nom 'ecologia'. Per als vents especulatiu que avui dia bufen deuen veure-hi l'exhort d'uns quimèrics idealistes, i que per molts anys continuï l'estirp!...

Detall del sostre de la Sala de Reunions. Foto: Pere Fernández

Cinquanta anys i més sumant habituds en una entitat on tothom pot aportar el seu temperament i l'ha fet créixer a tremp d'estar-hi malgrat l'aspra d'algun tràngul. És de comú que l'interès que es desprèn d'una activitat associativa n'esdevingui per algú només un tast de temporada. Tot és comprensible en l'accent vers la muntanya que a voltes no s'absorbeix o no s'acaba de copsar un quelcom de singular que comporta l'excursionisme. Consideracions que ens pot fer vibrar, o no, depenent en l'ànim que una hora inspiradora ens lliurà amb el seu encís.

La nostra ciutat, Vilanova i la Geltrú, s'ha transformat en molts aspectes, uns de negatius i d'altres de positiva realitat. La Talaia, una entitat que s'inicià amb estretors materials i de la quasi nul·la transmissió del fet excursionista ha anat fent rebost d'experiències. Ara, a primers d'any, hi ha hagut l'avinentsa i l'honor d'organitzar la XXXVI Renovació de la Flama de la Llengua baixada des del Canigó.

Amb aquesta empena de contribuir en l'Aniversari, el mes de juny, els membres del GET (Grup Espeleològic Talaia) van muntar una operació, en el massís del Garraf, per baixar a 50

avencs; a última hora 53 cavitats, quina passada !! En el nombrós llistat d'espeleòlegs-gues, el més jovenet n'era el Pau Perea, de tres anys, fent el descens amb el seu pare, l'Elio, a l'avenc que feia 50!

Un extraordinari colofó per commemorar el Cinquantenari de l'Agrupació ha estat la primera expedició que surt de Vilanova i la Geltrú, de la comarca, des de la Talaia, amb el repte d'assolir un 8000, el Cho-Oyu, a l'Himàlaia remot. A primers de setembre emprenien l'agasarada empresa Robert Masana, Carles Orriols, Marc Cabutí, Pere Guinovart, i els germans Andreu i Marcel·lí Ferrer. A primers d'octubre coronaven el cim i la notícia ompli d'alegria tot l'àmbit excursionista i ciutadà. Tant i més per l'ardua fita aconseguida, el fet d'un regrés estalvi després de viure un mes i mig en un dels límits de la Terra. Celebrega efemèride que s'ajusta per recordar la deixa de tants i tantes companyonies que formaren part de l'Agrupació extensiu al món excursionista els quals plegats visquérem plenituds en les muntanyes del nostre voler.

Antoni Ordovàs
octubre 2005

XXXVI RENOVACIÓ DE LA FLAMA DE LA LLENGUA CATALANA

En aquest número es publiquen la resta dels parlaments íntegres pronunciats durant la celebració dels actes de la XXXVI Renovació de la Flama de la Llengua Catalana a l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú i a l'Abadia de Montserrat. Creiem que aquests treballs, que van ser preparats especialment per aquests actes, no poden quedar únicament en el record dels que van assistir a les celebracions sinó que per la seva importància i vàlua han de ser difosos entre els nostres lectors per tal que constitueixin un motiu de reflexió. Volem també agrair una vegada més amb aquesta publicació als autors dels treballs la seva predisposició i col·laboració. Ells van aconseguir fer de la Renovació de la Flama de la Llengua un acte d'un alt nivell.

Text: Conferència

Autor: Antoni Munné-Jordà

Data: 20 de febrer de 2005

Lloc: Sala d'actes del Monestir de Montserrat

Sobre els bàrbars

En un acte entorn de la renovació de la flama de la llengua, portada amb una torxa per vells camins des de Prada, dins el monestir d'origen medieval que ens acull, el monestir de Montserrat, espero que no quedarà gaire extemporani que dediqui la meua intervenció a parlar dels bàrbars.

Com sabeu, el terme «bàr-

bar» és una paraula grega que ens va arribar per mitjà del llatí i que originalment, com explica Joan Coromines al Diccionari etimològic, «la seva idea bàsica en grec és la de "qui parla malament"», una paraula potser creada «com a imitació del parlar de qui barboteja». És a dir, «bàrbar» és aquell que «barboteja», aquell que no entenem, i d'aquí va prendre el sentit simplement d'«estranger». Potser la nostra paraula que encara conserva el record del sentit originari és «barbarisme» (segons el DIEC, «Forma lèxica d'origen estranger que no es considera assimilada a la llengua pròpia»). Diu també Coromines que «al principi els romans mantenen la consciència de ser bàrbars, o sigui, simplement, no grecs», i així s'autoanomenen bàrbars autors tan cultes com el comediògraf Plaute.

És a dir, el «bàrbar», el que «barboteja», és senzillament aquell que no parla com nosaltres. No és en origen cap terme despectiu; pot ser, com els romans, una gent tan rica, noble, culta, desvetllada i feliç com vulgui, però no són dels nostres; no els entenem ni ens entenen.

Hi havia hagut per als atenencs, en temps de la consolidació de les ciutats-estat, la condició de ser fill de mare atenenca per a ser considerat ciutadà de la pòlis, però a l'època clàssica, als temps democràtics, senzillament qualsevol bàrbar, estranger, que s'establís a la polis, la ciutat, si aprenia i parlava la llengua nacional, ja era considerat un connacional; havia assumit l'estatus civil, s'havia civilitzat. El bàrbar, l'estranger, només era aquell que parlava diferent, que barbotejava, que no entenia i no es feia entendre.

Davant de l'estàtua de Pau Casals. Foto: Josep Blanes

I aquí és on anava a parar. Per als catalans, la llengua també és un distintiu nacional. Hi ha allò que tot i que ho deia Josep Pla és una observació ben vàlida: la nostra terra, el nostre país, no és marcat per cap frontera política o autonòmica: la nostra terra és allà on quan dius «bon dia» et responen «bon dia». I la llengua és un factor d'integració dels estrangers. Qualsevol persona que arribi, sigui blanca, negra, groga o vermella, si es posa a parlar com nosaltres, ja el considerem un dels nostres. No li demanem més papers. El cantant Guillem d'Efak, un negre nascut a la Guinea però que des dels dos anys vivia a Manacor, explicava com un dia, anant pel camp mallorquí, va preguntar alguna cosa, evidentment en el català de Manacor, a un pagès, que, espantat, li va dir: «Germanet, si no vos hagués sentit xerrar, hauria jurat que éreu negre!»

En un film sobre Notre-Dame de París, no a la novel·la de Víctor Hugo, al film *El geperut de Notre-Dame*, em penso que era la versió de Charles Laughton (o si no fóra la d'Anthony Hopkins), surt l'escena de l'arribada dels gitanos a París. Un soldat els vol impedir el pas, i l'Esméralda (fóra Maureen O'Hara o Lesley-Anne Down) si fa no fa li diu (cito de memòria) «Tenim dret d'entrar. Nosaltres hi arribem ara, però tu o els teus també hi vau arribar un dia». Tots hem arribat aquí un dia, perquè hi hem vingut de fora o perquè hi hem nascut i, en aquest cas, o els nostres pares o algun avantpassat hi va venir fa cent o cinc-cents anys o mil cinc-cents, que al capdavall sembla que cap de nosaltres no som descendents directes d'en Pau, el *Pierolapithecus catalaunicus*, ni de l'usuari de la cèlebre mandíbula de Banyoles. Però tots ens identifiquem sobretot per una llengua, que hem volgut i hem hagut d'adquirir.

Perquè no és veritat allò

Rebuda de la Fama a la plaça del Monestir. Foto: Josep Blanes

que diu el senyor Bonaventura-Charles Aribau al poema «La pàtria», que «En llemosí sonà lo meu primer vagit». El primer vagit del senyor Aribau, com el de qualsevol, va ser un pur barboteig. Els humans naixem amb la capacitat de la parla, és part de la nostra herència genètica, però naixem bàrbars, barbotegem, i l'idioma determinat l'adquirim per aprenentatge. Situeu un nounat català entre xinesos, i aprendrà xinès. L'aprenentatge i la voluntat, l'esforç, ens donen aquesta eina de socialització, que és l'idioma.

Practiquem doncs amb tothom la nostra llengua, sempre i arreu. No vulguem, excloent-los del nostre idioma, mantenir bàrbars, estrangers, els bàrbars, els novinguts. No els neguem l'oportunitat de ser dels nostres. Perquè, si no es fan dels nostres, els bàrbars ens substituiran.

Text: Conferència

Autor: David Jou

Data: 20 de febrer de 2005

Lloc: Sala d'actes del Monestir de Montserrat

Salvador Espriu va dir, en versos que se'ns feren inoblidables: «Hem viscut per salvar-vos els mots,/ per retornar-vos els noms de cada cosa,/ perquè se-

guíssiu el recte camí/ d'accés al ple domini de la terra". Vam parlar molt de salvar els mots, que era el principal i més urgent del moment en què foren escrites aquestes paraules, però en elles hi ha d'altres qüestions que m'han interpellat des de llavors: què és el nom de cada cosa?, quin és el camí d'accés al ple domini de la terra? Presentaré algunes reflexions poètiques sobre aquests temes en el context actual, des de les perspectives de la terminologia, de l'etimologia i de la presència internacional de la nostra llengua. Ho aprofitaré per retre homenatge a Joan Corominas, del naixement del qual celebrem el centenari i que ens llegà, entre d'altres tresors, l'esplèndid diccionari etimològic; al TERMCAT, centre de terminologia dedicat a la incorporació de nous termes a la nostra llengua, i que ara celebra vint anys, i al professor Josep Roca Pons, un dels iniciadors dels estudis de catalanística a les universitats nord-americanes.

Què és el nom de cada cosa? És aquesta pregunta la que em porta a pensar en la paraula en el temps, a evocar els atractius i les passions de la terminologia i l'etimologia, de les paraules que anem incorporant i de les que anem perdent, a mesura que la realitat i la societat canvien. Mai no havíem sabut tan bé com ara

La Flama entrant a la Basílica. Foto: Josep Blanes

que la realitat no és estàtica: vivim en un temps accelerat i amb grans moviments de gent, d'informació i de mercaderies arreu del món. Aquell "retornar-vos el nom de cada cosa" que ens deia el poeta ja no ens és suficient, aquella terra al "ple domini" de la qual volíem aspirar és diferent de la del poeta: des de llavors, en tan sols quaranta anys, les coses han canviat: els objectes que utilitzem, la gent que ens volta, els valors, les aspiracions, els entreteniments.

Tots aquests canvis es tradueixen en una necessitat contínua i urgent de mots nous per a nous invents i per a costums foranis, per a una realitat nova, canviant, accelerada, feta de ciència i d'humanitat, de tecnologia i de viatges, de migracions i de comerç. Ens arriben noves paraules en altres llengües, imatges i cançons de fora, gent amb costums i valors diferents. Cal assimilar amb voracitat, convertir en matèria pròpia tanta novetat, mantenir o recuperar iniciativa, inventar projectes, invitar a l'ús desacomplexat i creatiu de la novetat, en continuïtat amb la història que ens ha fet fins ara. Aquest és un dels reptes més

fascinadors de la terminologia actual, un dels instruments en aquesta tasca ingent i urgent. N'he intentat expressar l'atractiu en aquest poema:

Terminologies

Termcat, centre de terminologia

*A la proa del llenguatge hi ha escuma i turbulència,
més escuma com més corre el món,
com més gran el món més resistència;
a la proa del llenguatge les paraules ja no són
ni una plàcida rutina ni una amable confidència.*

*A la proa del llenguatge el món és nou,
la vida hi canta i el futur hi balbuceja,
els mots es fan batalla i enrenou
i la incertesa hi tempesteja.*

*Triar, buscar, adaptar, jutjar, discernir,
incorporar mots nous on xiuxiueja el destí,
tractar de convèncer els usuaris...*

*A la proa del llenguatge, si hi aneu, podreu sentir
quin vent de futur hi ha al fons
dels diccionaris.*

(D.Jou, *L'èxtasi i el càlcul*, 2002)

Però aquests canvis també suposen pèrdues: eines, instruments, costums que van quedant en una rereguarda, però que són molt més que nostàlgia: testifons paraules que es perdien, el professor Joan Veny, a l'Institut d'Estudis Catalans, està publicant un esplèndid Atlas Lingüístic dels Països Catalans, protagonitzat per les varietats dels mots en els diferents indrets del nostre país. Mirar cap endavant és vida, mirar cap enrere també: sentir l'arrel, la història, la lògica i l'atzar que ens han dut fins on som i que ens empenyen cap al futur. Des d'aquesta perspectiva, tenim la sensació d'estar vivint una nova ventada, més aviat huracanada, en la nostra llengua. Fins ara, les etimologies dels nostres mots eren bàsicament llatines, gregues, àrabs. Ara, l'anglès hi va deixant una nova petjada. Sentir la profunditat històrica dels mots és un bell luxe intel·lectual, una via de comprensió del sentit de les coses, una font d'inspiració per a qualsevol poeta conscient de la llengua:

Etimologies

A Joan Coromines

*Cada paraula és un viatge en el temps; cada mot que ara dic va ser dit amb accents diferents:
de vegades el so d'una síl·laba s'obrí com un clar enmig d'un bosc i el vent hi plantà remolins palatals; de vegades un tro s'amagà en una lletra;
altres cops un accent s'enfosquí, com si l'ombra d'un núvol s'hi haguess aturat, i una vocal s'allargà com amb por de morir o de trobar consonants al darrere;
alguns sons s'extingiren i d'altres*

van créixer -fogall, averany, mercadeig, deixondir- fins a ser una música pròpia que anava adaptant al seu to els mots nouvinguts a la llengua.

I anava formant-se un nou ordre en la frase -una forma d'obrir-se la ment a la vida i al món, de fixar-se i de créixer en un flux de paraules.

Ah, que fascinant haver preguntat a pastors, mariners, filadores, pagesos, els mots amb què deien i feien el món, el nom de muntanyes i pobles, de núvols i d'eines, els fràgils cognoms que perdem d'any en any, i pujar tenaçment, d'indici en indici, aigua amunt de la història, als mots primitius, als prats o deserts dels orígens, a la glòria fontal del silenci!

Cada mot és un pou i és un cim, una espuma de llum, una onada que trenca en els llavis, feixuga de canvis i segles.

(D. Jou, *L'èxtasi i el càlcul*, 2002)

Hem parlat, fins ara, de temps: de futur, de passat, de projectes, d'història, d'incorporacions, d'influències que ens arriben. Però no ens resignem a ser receptors passius en aquest món: volem tenir-hi una veu reconeguda, sense que la necessària modestia i la imprescindible sensatesa ofeguin l'ambició il·lusionada i imaginativa, que no té altra alternativa que córrer els riscos inherents a tota exploració. Volem pensar la novetat i fer saber allò que hem aportat. El repte de la presència del català a Europa és una qüestió vivíssima. Les resistències dels veïns lingüístics i polítics, de l'oest i del nord, a deixar-nos-hi participar, la voluntat manifesta de destruir-nos, l'obstinació a ignorar-nos i a imposar-se, ja la sabem, com sabem que escassos són els propòsits d'esmena. Cal anar més enllà de rancúnies i retrets i emprar totes les forces que calguin per dinamitar els obstacles amb la

perseverància i la intel·ligència. Cal homenatjar aquells qui han sabut convertir minses oportunitats en camins cap al futur, que han donat a conèixer la nostra literatura i la nostra llengua lluny d'aquí, l'han fet traspasar fronteres, hi han buscat tresors que puguin interessar en altres contextos que el nostre, on l'emoció del sentiment i el caliu de la ressonància directa de la llengua gairebé no afecten. Mirar-nos amb ulls llunyans és un estimul a exigir-nos més.

En la mort d'un lingüista

A Josep Roca Pons

No com un exili sinó com una música

-canta ànima meva- que invita a la cançó:

totes les veus en totes les llengües seran escoltades.

L'enfadosa monotonia dels poderosos,

el seu monopoli d'altaveus i de pantalles,

la seva inflada supèrbia,

la seva expansió asfixiant,

quedaran arraconades a la porta de la casa que us espera

-i també allò que tingui d'odi o de rancúnia

la ira dels sotmesos a silenci o indiferència.

En certa manera,
res d'allò no us semblarà estrany:
esforçar-se a dur una llengua lluny, ben lluny,
com una ofrena més entre les altres llengües,
amb la naturalitat
de qui té tot un món per dir i mots per dir-lo
amb força i vida pròpies,
i no com un ressò passiu de les veus que tot ho tapen,
ni com una novetat en exclusiva,
sinó com un amor que invita a diàlegs i a viatges,
que coneix ventades de neguit i recers d'arrelament.
En què, sinó, ha consistit la vostra vida?

No com un exili sinó com una música

us semblarà la casa que us espera.

(D. Jou, *L'huracà sobre els mapes*, 2004)

Així també nosaltres i la flama de la nostra llengua: volem seguir cremant, alimentant-nos de records i de novetats, de fidelitats i d'audàcies, i il·luminant amb llum pròpia els fragments de realitat que ens han estat donats i les ambicions que donen intensitat a la nostra vida cívica. No volem ser

Moments abans d'encendre la llàntia. Foto: Josep Blanes

exiliats, silenciat i arraconat: volem formar part de la música del món amb naturalitat i plenitud.

Text: Parlament

Autor: Salvador Butí

Data: 20 de febrer de 2005

Lloc: Atri de la Basílica de Montserrat

Aquesta flama es va encendre el dia 9 de gener davant de la tomba de Pompeu Fabra a Prada de Conflent, als peus del Canigó i molt a prop de Cuixà, un altre monestir que, com Montserrat, ha tingut un paper important en la nostra història.

Aquesta flama simbolitza la continuïtat de la llengua catalana i el fet de mantenir-la encesa és el compromís que any rere any manifestem els excursionistes amb aquest acte de la renovació.

Amb ella es manté encesa l'esperança. L'esperança de tot un poble, tal com vam veure en els amics de les comarques del nord. L'esperança que l'ús de la llengua anirà cada vegada a més, fins i tot en els llocs que, com el seu, s'ha arribat a nivells molt baixos.

Amb ella es manté encesa la il·lusió. La il·lusió que hem vist als nostres pobles de la comarca del Garraf, començant per la nostra Vilanova, però també a Cubelles, Sitges, Canyelles i Olivella, on la flama ha estat rebuda com si fos un tresor, el tresor de la llengua, que cal honorar, tenir-ne cura, venerar, protegir però també portar orgullosament, mostrant a tothom la ferma voluntat de mantenir-la encesa.

Amb ella es manté encesa la seguretat, la certesa. La certesa que no corre cap perill imminent d'apagar-se, com hem pogut veure en les cares i les actituds dels centenars de joves vilanovins que voluntàriament omplien les sales d'actes dels instituts de la ciutat, molts d'ells d'origen llunyans, que l'han acollit

Parlaments a Montserrat. Foto: Josep Blanes

aquests darrers dies amb la voluntat de no deixar que s'acabi el combustible.

Esperança, il·lusió i Certesa...

Però cal també militància i vigilància, ja que els enemics són molts, estan a l'aguait i no ens perdonaran cap defalliment.

Que el català no es deixi de parlar depèn únicament dels catalans, depèn únicament de tots nosaltres.

Text: Parlament

Autor: M. Carme Barceló

Data: 20 de febrer de 2005

Lloc: Basílica de Montserrat, missa conventual

La flama que avui tenim a la basílica de Montserrat és la Flama de la Llengua Catalana que es va encendre el dia 9 de gener a Prada davant de la tomba de Pompeu Fabra i renovarà, després de la missa conventual, la de la llàntia de la llengua que es troba situada a l'atri de la basílica.

Aquest ritual de renovació de la flama va ser iniciat pels excursionistes del nostre país per homenatjar la figura de Pompeu Fabra en record del centenari del seu naixement. Avui 20 de febrer del 2005 fa 137 anys.

Aquesta renovació és la trenta-sisena vegada que es realitza i demostra la fidelitat dels excursionistes catalans a la seva llengua. Any rere any la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya encarrega a una entitat l'organització d'aquest acte. Enguany és l'Agrupació Excursionista Talala de Vilanova i la Geltrú, amb motiu del cinquantenari de la seva fundació, la que tindrà l'honor de renovar la Flama de la Llengua Catalana.

Després de Prada, la flama va ser rebuda a Vilanova i la Geltrú des d'on durant aquest mes i mig que ha transcorregut ha visitat els diferents pobles de la comarca del Garraf, Canyelles, Olivella, Sitges i Cubelles. També ha estat als centres d'ensenyament secundari vilanovins, a tot arreu ha estat rebuda amb entusiasme aprofitant l'avinentsa per reflexionar sobre el present i el futur de la llengua. Ahir va sortir de Vilanova portada a peu per un grup d'excursionistes i fa uns moments ha estat rebuda per la comunitat benedictina del monestir de Montserrat.

Amb aquesta renovació els excursionistes catalans volem manifestar la nostra fidelitat al país i a la llengua que li és pròpia, amb el desig que la flama de la llengua no s'apagui mai.

L'EXPEDICIÓ AL CHO-OYU VISTA PELS PARES DES DE VILANOVA

L'expedició al Cho-Oyu des de casa

Quan va trucar-me la Margarida per dir-me que hauríem d'escriure un petit article per a la revista de la Talaia sobre la visió dels pares dels expedicionaris, va semblar-me una cosa fàcil. Vaig pensar que em posaria davant de l'ordinador i anirien fluint les idees i podria fàcilment convertir-les en paraules. Però ara, davant de l'ordinador, se'm refresquen sentiments que hauria de traduir i convertir-los en paraules. No sé si aconseguiré fer-ho.

Com hem viscut l'expedició?? Amb il·lusió, amb ansietat, amb patiment, amb satisfacció.....

Amb il·lusió, perquè sabíem que en Carles, el nostre fill, estava il·lusionat. Volia anar-hi i per això es va preparar a consciència. I sabíem que comptava amb un bon equip, un equip cohesionat que havia treballat molt.

Amb ansietat, perquè som conscients del risc que suposa enfrontar-se a la muntanya, i més a un vuit mil, on tot el medi és hostil per al cos humà.

Amb patiment, perquè després de l'intent de cim d'en Carles, sabíem que tenia congelació, i això espanta, sobretot quan qui ho pateix és el teu fill i està a molts quilòmetres de casa, quan no pots estar al seu costat, quan no pots parlar-hi, ni veure'l.

I amb satisfacció, perquè l'expedició ha estat un èxit per a

l'equip, per a la Talaia, per a Vilanova, i per a la comarca.

Estem contents d'haver pogut participar d'alguna manera, des de casa, en aquest projecte tan ambiciós.

Us felicitem, Andreu, Pere, Marc, Marcel·lí, Robert i Carles, per la vostra empena, per la vostra perseverança, i pel vostre esforç. Sense tot això i moltes coses més no hauria estat possible aquest somni vostre que heu fet que es convertís en nostre.

Mercè Caba i Pascual
(mare d'en Carles Orriols)

Sensacions, emocions.

És molt difícil per a mi expressar en paraules els meus pensaments. Ara que estic més tranquil·la, puc recordar tota la paciència que hem tingut a casa durant tot un any. I ara és quan

més es valora l'esforç que ha patit el meu fill per poder arribar a assolir aquest èxit, ja que va haver de deixar moltes coses pel camí.

Per altra part, aquesta nova experiència ens la prenem d'una altra manera a casa, ja que el nostre fill ens té acostumat a desenvolupar excursions tot sol durant molts dies i aquesta vegada anava amb més gent i això em feia tenir un neguit controlat.

Ara podem entendre el que feia i no posàvem cap pega a les seves tasques d'entrenament, ja que vivim el mateix amor i respecte per la muntanya.

Des del mateix dia que van sortir amb l'avió, el meu cap es feia promeses. I durant aquest temps les vaig anar complint, com pujar caminant des de Collbató a Montserrat i poder escoltar missa i encendre una espelma per a

El retorn dels expedicionaris. Foto: Josep Blanes

La rebuda al Prat. Foto: Josep Blanes

tota l'expedició. Encendre una espelma a casa, des que el primer excursionista va pujar al cim i no es va apagar fins que l'últim expedicionari havia baixat i tots estaven sans i estalvis, etc.

El perquè de tot això? No ho sé, son coses que et passen pel cap i creus que has de fer.

Un cop van assolir el cim, l'alegria i satisfacció m'envaïa per tot el cos i sols pensava de tornar a veure el meu fill i la resta de l'expedició.

Escrivint aquestes línies voldria agrair als meus familiars i amics que durant tots aquests dies ens van estar informant de tot el que succeïa, amb la mateixa rapidesa que els altres.

Per últim dir que vaig llegir el llibre CHO-OYU per Herbert Tichy i gràcies a ell he après el que és una expedició i he pogut arribar a entendre les sensacions i emocions del meu fill Robert.

Jose

Què en pensem?

En el nostre nucli familiar hem fomentat l'estimació a la muntanya i el que ella implica.

Junts hem grimpat pels seus vessants, hem travessat glaceres i fruit d'unes sensacions inexplicables, reposant sobre els acollidors i a vegades inhòspits cims, també junts hem gaudit de cels transparents i propers, de nits lluminoses, hem caminat per sobre i dins dels núvols i hem viscut moments d'eufòria i defalliment, però l'hem escoltat i res-

pectat i, ella ens ha premiat amb una plenitud tan profunda que no tenim paraules per expressar-ho.

Amb aquestes experiències que hem viscut plegats, què podem explicar?

Durant els dies que han estat a la muntanya treballant per poder culminar la seva fita, hem tingut la sort de disposar d'una comunicació constant, això ha estat extraordinari i ha permès que la contenció de les nostres emocions la poguéssim canalitzar amb els missatges que escrivíem i amb aquelles frases que ho expressaven tot.

Les sensacions que ens han fet viure han estat increïbles, però teníem una gran confiança en la seva maduresa, prudència i força davant les dificultats en aquest medi.

Per altra banda hem demanat tant i tan sincerament a la Deessa Turquesa que els protegís i els permetés gaudir humilment de la seva grandesa que li estarem eternament agraïts.

Margarida i Marcel·lí

Una foto per a la història. Foto: Josep Blanes

CHO OYU

TELÈFON O MÒDEM SATEL·LITAL?

A finals de juliol o principis d'agost, dinant al Viena d'Andorra, molt a prop del Viladomat, l'Andreu em va preguntar: -Robert, com tenim el tema de les comunicacions al camp base?

En aquell moment ja ho teníem tot, només les últimes compres de les jaquetes de plomes, i encara el tema de les comunicacions sense resoldre... sempre a l'últim moment.

Jo vaig respondre a tothom de l'expedició: -tenim dues opcions, telèfon satel·lital o mòdem satel·lital-. Els preus dels aparells aquí a Espanya són desorbitats, però navegant per internet els vaig trobar a meitat de preu!

Així que vaig demanar votacions per escollir quin aparell i tothom va decidir el mòdem, excepte el Marcel·lí i jo, que no teníem gaire clar que funcionés i que ens anés bé.

Uns dies més tard decidírem contactar amb Nova York per preguntar quan trigaria en arribar el mòdem... ens quedaven només tres setmanes per marxar...

Després d'esperar i esperar a rebre resposta de Nova York no vàrem acabar de fiar-nos i tampoc teníem més temps. Vàrem estar a punt d'ignorar les votacions dels companys i comprar el telèfon, quan de sobte rebem l'esperat mail, l'aparell valia 1.000 \$ amb 50 Mb i amb tres dies el rebriem a casa. La cosa va estar feta i a esperar el famós aparell, que ningú no havia vist en la seva vida, i que el Marcel·lí i jo no tení-

em gaire clar que ens funcionés al camp base.

De sobte truquen a la porta, era un càlid dissabte d'agost a les 9:00 del matí, mig adormit i ressacós atenc el pobre missatger; era finalment el mòdem satel·lital.

Em poso a fer intentar funcionar l'aparell, orientar-lo cap a un dels dos satèl·lits, i no acaba de funcionar.... trucada a Nova York, em diuen que els drivers de l'aparell no estan actualitzats, m'envien per mail els nous drivers a instal·lar... tampoc acaba d'anar. Faltava una setmana i el mòdem a casa no funcionava... jo ja no sabia què fer!!

Desesperat truco un altre cop i em diuen que si pel meu carrer passen molts helicòpters poden interferir el senyal, (jo pen-

sava: sí... un cada 10 minuts!! mig enfadat).

Després d'aclarir tot el tema de drivers i altres, s'adonen que encara no tenia donada l'alta de l'aparell (aquests americans són la pera!!).

Però tampoc funciona... Aconseguim un portàtil que ens cedeix l'empresa REDMAN i amb aquest i el mòdem el vaig a provar al terrat de casa, ja que potser des del balcó em pot interferir algun senyal com un helicòpter jejeje; no acaba d'anar, cansat ho deixo per l'endemà, que era ja l'últim dia per aconseguir el repte de fer funcionar el mòdem, almenys a casa nostra.

Tot el dia 31 d'agost fent la motxilla a l'últim moment, i estirant-me els cabells amb el malleit mòdem, (en aquell moment

Pere a una de les habitacions de Tingri escrivint un mail. Foto: Robert Massana

em deia: veus com hauríem d'haver comprat el telèfon...).

Marxo corrents cap a l'ajuntament, ens donen la bandera de la ciutat de Vilanova, i tothom, companys, premsa, talaia, em preguntaven: funciona el satel·lital? Tindrem cròniques? Imatges?...

Jo no tenia paraules però no funcionava, decideixo reunir-los a tots a casa del Marc per mirar de fer funcionar l'aparell entre tots. El primer que arriba és l'Andreu i li explico per sobre com funcionava; a Espanya es pot encara a dos satèl·lits, ja que la cobertura de tots dos coincideix a Espanya, tu encara i jo miro si troba senyal..., una mica a la dreta una mica a l'esquerra, Andreu aquí aquí no toquis finalment hi ha senyal.... funciona!!!! Uffff un gran pes m'he tret de sobre... cap a casa i a descansar.

Ja arribats a Katmandú les cròniques les enviaven a través de locals d'internet, ja vàrem tenir els primers problemes, sobretot quan vàrem passar a la Xina, ja que els ordinadors estaven en xinès, era bastant curiós veure el botó de Inici del Windows Xp en Xinès....

Ja a Tingri, on no hi havia locals per connectar-se a internet,

haviem d'utilitzar el mòdem satel·lital per primer cop després de l'última connexió a Vilanova. Ens havien advertit que no mostréssim les càmeres de vídeo, ni aparells satel·litals, ja que no portàvem permís i a més a més ens ho podrien prendre. Així que d'amagat, mentre el Pere vigilava l'escala perquè ningú més pugés al terrat, mentre el Carles dissimulava fent veure que dibuixava el paisatge que es veia des d'allà dalt, jo m'enfilava per encarar el mòdem i enviar la crònica a través del portàtil... però la cosa no acabava de funcionar, estàvem sota d'uns cables elèctrics que ens interferien el senyal... ho deixem estar i decidim anar l'endemà a un turó on s'atalaiava el Cho-oyu i des d'allà, sense que ningú no ens veiés, vàrem poder enviar la primera crònica amb el mòdem... funcional, però encara calia veure si funcionaria al camp base.

Un cop al camp base, preparam les plaques solars i habilitem una àrea de telecomunicacions, on endollarem les bateries dels aparells elèctrics i des d'on enviariem les cròniques.... Finalment el mòdem va funcionar per primer cop al camp base i va aguantar tota l'expedició.

El portàtil no parava, tot el dia estava en marxa, si no escrivia un escrivia l'altre, fins i tot havíem de fer cua per agafar el portàtil, ja que tothom volia respondre a la seva família, als amics... i no només això sinó que també s'havia de fer la crònica, una crònica que fent-la ens ho passàvem molt bé, ens agradava poder explicar als nostres el que estàvem vivint, poder enviar de tant en tant algun relat de les sensacions que un mateix havia tingut, imatges d'on estàvem, de com ens trobàvem... això ens agradava, ja que després d'una crònica, després d'un petit vídeo que enviàvem, sabíem que rebriem molts mails amb missatges gratificants...

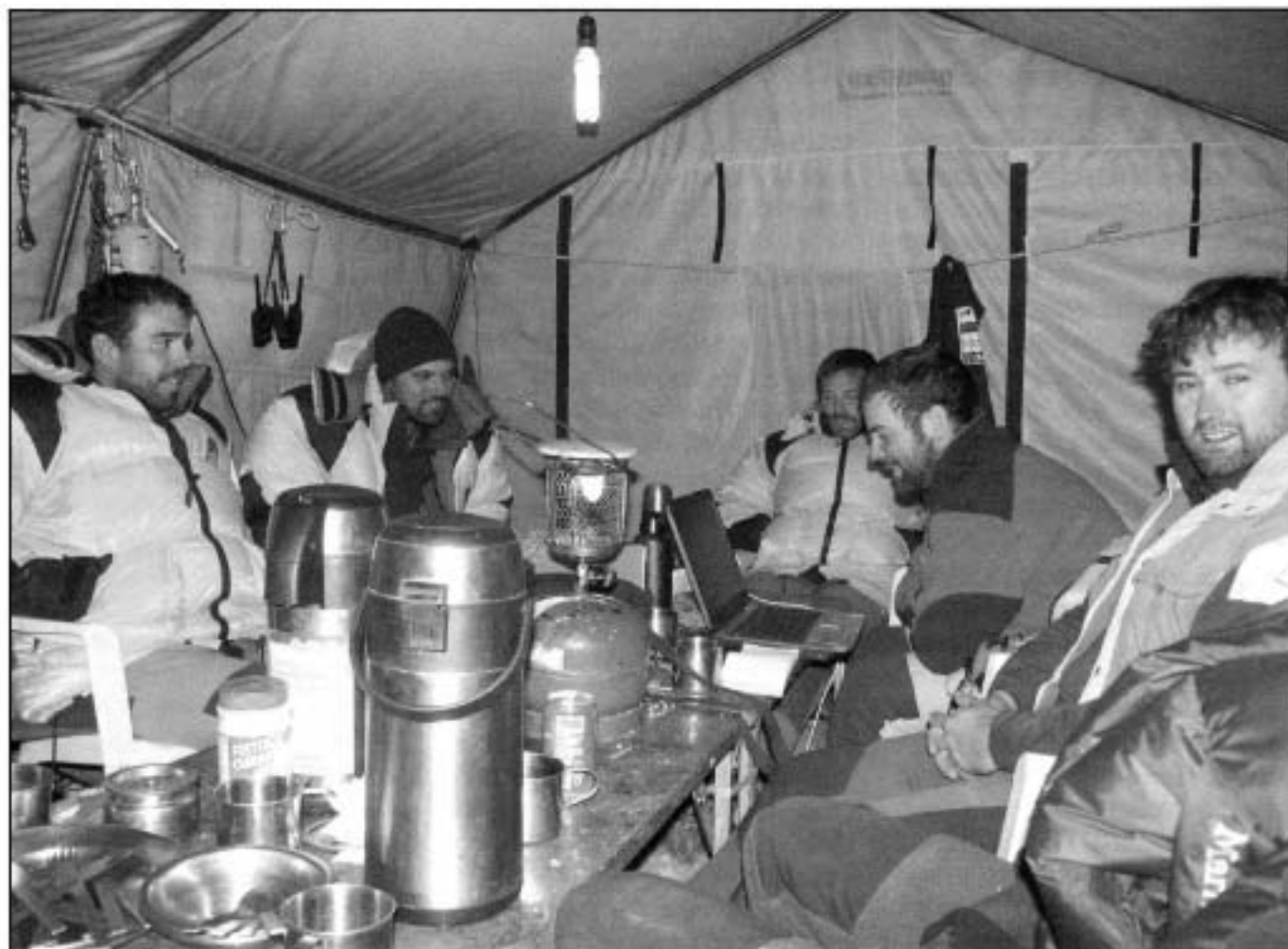
Havia configurat l'Outlook amb diferents carpetes, unes personals per a cada expedicionari - on rebien els mails personals - i una altra carpeta on rebíem tots els mails dirigits a tota l'expedició; aquests es llegien en veu alta, i com podeu imaginar, en aquella alçada a 5.700 metres, i quan ja portes uns quants dies, qualsevol cosa insignificant allà es multiplica per 100, i qualsevol missatge que rebíem, qualsevol ximpleria, ens feia emocionar molt; llegir els mails era divertit i a la vegada era un vici que cada dia s'anava agreujant més; va arribar al punt en què quan els mails entraven a la bústia de correu fèiem com el "carrusel deportivo" i cridàvem en veu alta; Andreu 2, Robert 1, Marc 5, Marcel·lí 2, Pere 3, General 20... era molt divertit.

El problema venia després ja que tothom volia llegir els seus mails personals.. i tothom volia tenir el portàtil a les seves mans...era una via d'escapament que ens va ajudar moltíssim.

La nostra tenda es va convertir per a tots els espanyols que hi havia al Camp Base el centre de comunicacions, tothom va aprofitar per enviar mails als mitjans de comunicació i als familiars i no només això sinó que també donàvem una predicció mete-

Dinant. Foto: Robert Massana

Llegint les cròniques pelats de fred. Foto: Robert Massana

orològica d'una pàgina web: <http://www.adventureweather.com/>

Un dels petits problemes era que els únics que el sabíem fer servir érem l'Andreu, el Marcel·lí i jo... els altres se'n sortien com podien... així que vam haver de fer classes d'orientació del mòdem, reducció de qualitat de fotos, gravació d'emissores a MP3... a en Marc no li va fer falta gaire pràctica, però al Carles, que en el segon atac es va quedar com a responsable del centre de comunicacions, li va costar una mica, jejeje però se'n va sortir molt bé.

Un dels punts àlgids dels mails va ser quan el Carles va baixar de les seves congelacions... Realment es van rebre molts correus que van animar molt el personal, i no només això, sinó que gràcies al mòdem vàrem poder enviar fotos a Saragossa per diagnosticar les congelacions del Carles, també vàrem tenir

contacte amb metges experts que ens varen recomanar... Però aquí no s'acabava l'allau de correus sinó que quan vàrem fer cim fou impressionant la gent que ens va felicitar, rebíem 50 mails diaris, amics, família, institucions, periodistes, tothom s'apuntava, era... no tinc paraules..., en rebíem tants que no podíem contestar-los tots, ens quedàvem fins a la una de la matinada llegint els mails, el normal era que a les 23 h tothom ja estigués dormint, i tot i que a les nits feia fred nosaltres ens equipàvem com si fóssim al Camp 3 i llegíem els correus, fins i tot la bateria del portàtil es va espatllar i havíem de tenir el generador encès fins a les tantes de la nit... ja que les nostres plaques solars es van espatllar a mitja expedició, però vàrem demanar un generador i al cap de quatre hores en teníem un que el nostre cuiner va demanar a una altra expedició; això sí, ens va tocar

pagar....

Ara recordo el moment en què el Marcel·lí i jo vàrem estar a punt d'ignorar l'opinió dels companys i comprar un telèfon satel·lital. No sé què hagués pogut passar si ho haguéssim fet, però no ho vull saber, perquè realment l'expedició hauria estat una altra cosa.

No hem d'oblidar que tot aquest esforç ha estat també possible per l'ajut d'un gran col·laborador nostre, sense ell la nostra web durant l'expedició hagués estat morta i inactiva; gràcies a Joaquim del Rio que s'ha encarregat de la web mentre estàvem al Nepal, i que també es va encarregar de buscar les diferents opcions com el telèfon i el mòdem satel·lital; gràcies a ell la web ha estat actualitzada, dia a dia.

Robert Massana

CHO OYU

EL MARC VOLIA FER UN 8000

Feia temps que ho comentava i jo ja ho tenia coll avall. Sabia que en un moment o altre apareixeria una oportunitat. I va aparèixer: LA TALAIA FA 50 ANYS I MUNTEN UNA EXPEDICIÓ AL CHO- OYU.

Vaig saber-ho jo abans que ell i al mateix temps vaig saber que el Marc hi aniria.

Quan es presenta una situació com aquesta et sorgeixen dubtes i pors, però s'ha de donar temps al temps.

El grup de futurs expedicionaris no tenien experiència en ascensions d'aquest nivell però eren persones "de muntanya", joves i agosarades, amb fortalesa física i psicològica, que feia veure amb possibilitats una proesa d'aquesta alçada. Ho vaig rebre amb alegria, per al Marc era la

gran il·lusió de la seva vida. El Marc ho volia fer i jo li havia de fer costat.

Durant tot l'any anterior, des de setembre del 2004 fins a l'agost del 2005 calia anar-se preparant i anar consolidant l'equip. Això va requerir dedicar-hi moltes hores i estar fora de casa molts caps de setmana. Era un any per al Marc, per a ell i per al seu projecte.

La vida familiar va quedar condicionada per aquest esdeveniment i els nostres fills ho van viure des de l'inici. El Jan (2 anys) estava content de portar la samarreta del Cho-Oyu -muntanya-papa-choyu- deia. La Clara (8 anys) patia, tenia por que el seu pare prengués mal, i el Pau (8 anys) escoltava però preguntava poc, no acabava de fer-se a la

idea de la magnitud de l'activitat. Jo anava seguint l'evolució dels preparatius però amb una certa distància, el projecte era d'en Marc i la responsabilitat també.

Arribat el moment de la partença, a l'aeroport, per un moment em vaig espantar, era veritat, el Marc s'anava a viure una aventura difícil i arriscada i jo em quedava sola, durant un mes i mig, al càrrec de tres criatures.

Primerament vaig estar més capficada en la meua supervivència que en la d'ell: horaris, escola, organització del dia a dia... La gent em preguntava si no patia, fins i tot, com és que l'havia "deixat" anar, com m'ho faria tota sola amb els nens. Sóc persona de tirar endavant i gaudir de la vida, del que et va venint, i estava convençuda que ens en sortiríem tots dos, i que l'experiència hauria valgut l'esforç dedicat.

Després de dues setmanes, quan van començar a muntar els camps d'alçada, la meua focalització es va anar centrant més en l'expedició.

Vaig passar dos caps de setmana nerviosos i podria dir que fins i tot angoixants: els de l'intent al cim. El meu estat emotiu anava condicionat per l'estat del Marc i el de l'expedició.

Si ell em feia saber que estava bé, jo també ho estava, si el notava desanimat llavors em preocupava. El Carles ens va fer patir a tots, però tenia el pressentiment que ho aconseguirien i que tot aniria prou bé: els riscos els coneixien i els havien assumit des

Marc. Foto: Robert Massana

del principi.

Rebre tanta informació durant tota l'expedició ha fet que em sentís molt a prop d'ells i anés vivint el dia a dia de l'expedició, donava seguretat veure tanta transparència. Mica en mica el Robert, l'Andreu, el Marcel·lí, el Carles i el Pere van anar passant a ser una extensió de la meua família ja que hi ha hagut una unió molt forta entre tots ells.

El diumenge 2 d'octubre, quan ens van comunicar que havien fet cim, estàvem reunides quasi totes "les dones" de l'expedició. La sensació era estranya, no ho acabàvem d'assumir, no sabíem com pair-ho. Quedava encara el Pere, i ens preocupava que pugés sol.

L'endemà al migdia, caminant pel carrer, vaig rebre el missatge de la Belen; el Pere ha fet cim i es troba bé. Llavors sí, em va pujar una gran emoció que

Del camp I al Camp II, superant el serac. Foto: Robert Massana

costava contenir. L'objectiu havia estat un èxit i tornaven a casa. Només calia esperar. I quina espera... l'última setmana va ser la més llarga de totes: per al Marc,

per als nens i per a mi; teníem moltes ganes de retrobar-nos.

Imma Ferrer i Ferrando

Els expedicionaris a Tingui, a darrera el Cho-oyu. Foto: Robert Massana

CHO OYU

L'ATAC AL CIM

És la quarta vegada que ens arrosseguem per aquest camí, i des de la base d'aquests drets quatre-cents metres que ara afrontarem ("La cuesta Tichy", com se l'anomena en record al primer que va assolir la Deessa Turquesa), penso i celebro: ...és l'última vegada, és l'última temptativa, la darrera possibilitat...

Dic que ens arrosseguem, perquè cada passa ens representa un immens esforç i, ja aquí, em concentro en aconseguir un ritme i freqüència, entre passes, respiracions i reposos, que em permeti una progressió sostenible, tot i que amb les ascensions anteriors aquesta és la que menys ens costa. Ens sabem ben aclimatats i no ens inquieta el fet que sigui l'última temptativa. El temps és bo en principi, i

no ha de canviar. Si no ho aconseguim aquest cop serà perquè definitivament no en som capaços, i un altre intent ja no tindrà sentit. Cada dia que passa estem més desgastats. Tots tenim ganes de tornar a casa, i amb el Cho-Oyu a la butxaca o amb el convenciment que simplement no hem estat a l'alçada. No volem comptar amb la sort o dissort, només comptem amb nosaltres, la nostra preparació, i la bona aclimatació que sabem que tenim, però tot és possible aquí dalt.

Avui ens haurem enlairat des del Camp Base, a 5.702 m, fins als 6.400, on hi tenim el Camp 1. Fins aquí, hem passat tres hores resseguint i saltant morrenes de la gelera i només hem superat cent metres de desnivell. En deixar la gelera per iniciar l'ascens

per un altre pendent abans d'arribar al peu de la Tichy, hem pogut observar de nou la seva grandiositat des d'un punt més elevat.

Arribem al Camp 1 quan deuen ser les quatre de la tarda. Ens queden unes dues hores de tènue llum, el sol ja no ens toca, i la temperatura comença a baixar ràpidament, des dels 8°C aproximadament quan arribem aquí fins als -15°C que tindrem a les 5 del matí. Encara tenim temps, però, de canviar l'emplaçament de la nostra tenda, la petita Vaude, ja que, on l'havíem deixat, i a causa de la molta neu que s'ha anat fonent o evaporant, ha quedat suspesa de les estakes amb què la vam fixar, ara ja fa més de quinze dies, i sobre un munt de rocs i brossa d'antigues expedicions.

De totes maneres, ens posarem a dormir en la tenda d'una altra expedició, una North Face del Joan Carles Vizcaino (de Viladecans), més gran que les nostres, en les quals havíem previst normalment treballar-hi amb dues persones, encara que puntualment en permetessin tres.

Amb mi hi ha el Robert, a qui sento des de fa anys lligat permanentment a l'altra punta de la meua corda, i espero que per molts anys més, i el Marcel·lí, el meu germà gran, que, després de la forçada retirada del Carles per les congelacions que ha petit als peus, s'ha unit a la nostra cordada.

La nit, com totes les anteriors passades fora del Camp Base, i les que vindran, és molt

Del camp I al Camp II (Andreu). Foto: Robert Massana

dura. No tenim el nostre cuiner Tristha-Rai amb nosaltres, i fondre litres i litres de neu per obtenir aigua és una feina difícil en un lloc on simplement treure's la bota ja representa un gran esforç.

Una vegada més, només som capaços d'engolir unes sopes, una mica d'embotit, i molt poc de pasta. No tenim gana, pensar tan sols en mastegar provoca basques, tot fa molta mandra, però tots sabem que no podem passar sense menjar, o l'endemà ho pagarem.

Sortim de la tenda quan el sol ja escalfa. Ens ha calgut despertar unes dues hores abans, fondre neu de nou, i vestir-nos. Penosa feina.

Si ahir vam arribar al Camp 1 sense tocar la neu, avui ens cal posar-nos els grampons, arnés i jumar (bloquejador de corda de mà) abans de començar a caminar. Tan sols sortir del camp la ruta s'adreça de nou, però ara ja sobre neu molt dura. És la tercera vegada que afrontem aquest tram, ja ens el coneixem i sabem quins són els llocs on més haurem de treballar. Aquí ja trobem cordes fixes, les quals ens ajuden a progressar amb l'ajut dels jumars del GET i ens donen seguretat. De nou em concentro en el meu ritme de respiracions i passes i no sóc capaç de pensar en gairebé res més.

El dia és bo, i superat el primer serac -el més complicat de la jornada sense ser-ho massa- ens comencem a sentir per sobre de tot. El Camp Base es veu molt lluny i baix, i pràcticament cap muntanya propera supera la nostra posició. A la plana hi pot haver núvols, ploure i tot, però a nosaltres ens toca el sol. Lluny, podem veure el Sisha-Pagma, de 8.002 m. Després travessem un pla fins al peu d'una nova rampa amb cordes fixes, que, tot i semblar breu, se'ns fa, una vegada més, eterna.

Arribem al Camp 2, a 7.125 m, si fa no fa a la mateixa

Del camp 1 al Camp 2, superant el serac. Foto: Robert Massana

hora d'ahir, però avui el sol encara ens toca, i també, com ahir, ens instal·lem en una tenda que no és la nostra. Utilitzem de nou una North Face, però aquest cop dels Palentins. Aquí podem gaudir, amb el seu previ consentiment, d'alguns embotits de la seva comarca.

Sortim quan ja ens toca el sol per afrontar l'ascensió al Camp 3, per segon cop, però malgrat aquest la temperatura no ens permet prescindir de les jaquetes de plomes. El que ens espera és molt senzill, l'objectiu s'albira amb facilitat, al capdamunt d'una immensa pala que té la particularitat d'acabar amb els nervis i concentració de qualsevol. Les dimensions reals enganyen la vista, sembla que sigui allí mateix però tan sols començar ja t'adones que la realitat és una altra. És molt llarg, força dret, i mai ets ben bé conscient del que ja has fet i del que et queda. Cada cop que reposes fas mitja volta per mirar fins on t'has allunyat del Camp 2, però la vista és sempre la mateixa... El Robert i el Marcel·lí m'han agafat distància, estan més forts, es troben millor, o simplement caminen més ràpid del que puc fer-ho jo.

Al capdamunt de la pala

saltem un petit fals coll per coronar un contrafort, el qual cal seguir amunt, ja poc tros, per arribar al Camp 3. Arribo a la primera tenda del camp molt tocat, i tardaré encara uns quaranta-cinc minuts a arribar a la nostra, que resulta ser, de les poques que queden, la més enlairada. El meu esgotament és molt profund i m'afecta molt la moral; si demà he d'estar igual, les coses no podran anar massa bé per a mi. Recordo deixar-me caure, completament enfonsat, a l'interior de la tenda, plorant. El Robert i el Marcel·lí ja fa força estona que hi treballen fonent neu. Em mimen força i no em demanen gairebé cap col·laboració, arraconant-me ben abrigat al fons de la tenda per -almenys- no fer nosa; m'obliguen, això sí, a menjar la meua part de vianda.

Aquí sí que ens hem instal·lat en la nostra petita tenda que el Robert i jo vam muntar fa uns dies, les dimensions de la qual ens limiten molt els moviments.

Amb la sopa calenta acabo recuperant la temperatura, i amb ella, la moral i els ànims per seguir amunt l'endemà.

A diferència de la primera temptativa, i després de l'experi-

ència del Carles, ens llevarem tres hores més tard, per sortir finalment a dos quarts de set, amb la primera llum, i evitar així les hores més fredes. Això probablement ens salvarà els dits a tots.

A causa del reduït espai, que ens limita molt els moviments, hem d'equipar-nos, i anar sortint de la tenda, d'un en un. Jo sóc el primer, i per no refredar-me començaré a caminar amunt de seguida. Però com ahir, sóc el més lent i aviat el Robert i el Marcel·lí m'avancen deixant-me enrere.

El fred és punyent, -25°C que ràpidament ens fan perdre temperatura, i l'agut dolor en els dits de mans i peus ens fan tenir constantment present el Carles i el color de les seves extremitats així que les vam descobrir al Camp Base. Estem atemorits, i constantment fem exercicis per aportar més flux de la nostra espessa sang als dits. A les mans portem uns fins guants de fibra i, a sobre, unes gruixudes manyoples de "gore", de la millor qualitat, però quan el fred és tan viu tot sembla insuficient. Als peus, uns jocs de mitjons fins i uns de gruixuts, cedits per la casa Lorpen, el més adequat. Les botes són de

Del camp I al Camp II. Foto: Robert Massana

la més alta gamma de Koflach, però que aquí se'ns han demostrat justes. Només algun xerpa i nosaltres utilitzem aquest tipus de bota. La resta n'utilitzen una que és específica per a aquest tipus de muntanya, porten incorporat ja el paraneu, són molt més lleugeres, i més ben aïllades, tot i que només són útils per a aquest tipus d'ascensions. A les nostres, els queden molts quilometres als Pirineus o als Alps.

Arribem a un mur de roca, la primera pedra que toquem des

que vam arribar al Camp 1, i el superarem utilitzant les cordes fixes instal·lades, per un diedre.

Ja fa una estona que el Marcel·lí i el Robert l'han superat quan escolto per primer cop el grinyol dels grampons en aferrar-se a la pedra. És un soroll que sempre m'ha fet posar en tensió, i em cal oblidar el ritme de passes i respiracions per desviar la concentració en superar la verticalitat del moment, encarant els punxons frontals dels grampons per anar de pressa de roca a clapa de gel, i de nou a roca per seguir amunt. Quan supero el pas, em cal recuperar una bona estona l'alè.

Les cordes fixes continuaran, de fet, ja fins al punt més elevat on arriben, superant algun ressalt més de pedra poc difícils. Aquí, m'hi esperen el Robert i el Marcel·lí menjant algun fruit sec i gaudint del sol que, apareixent per darrere el cim, ens començarà a escalfar. Una hora després, deixarem de tenir fred a mans i peus.

Ens enlairem a poc a poc i sense cap dificultat tècnica per endavant, per una nova pala que s'enfila fins el que ara és el nostre horitzó. Els temors em tornen, i el record de la jornada en què el Carles va acariciar el cim, quan

Travessant la glacera fins el primer cap d'alçada. Foto: Robert Massana

arriba a la meva consciència un agut i desconegut mal de cap. El Robert, qui hauria de portar la farmaciola, i el Marcel·lí, són endavant, lluny de mi.

No m'aturo, no encara, però el neguit persisteix, fins que m'adono, en un moment que em trec les ulleres de tempesta, que és la pressió de la goma d'aquestes la que em provoca el malestar. Intento regular-la, però aquí dalt en sóc incapaç, i finalment me les canvio per les de sol. Ràpidament torno a la que segueix sent una dura i monòtona normalitat: el recompte de passes, pauses i respiracions...

El Robert i el Marcel·lí han desaparegut per darrere l'horitzó, i quan hi arribo jo, aquest se'n va força metres més enllà, canviant ara de direcció, però de nou amb un fort pendent.

L'altímetre diu que som per sobre els vuit mil metres, i veure aquesta xifra en el rellotge és un bon cop de moral. Sobre aquesta pala ja només pot quedar la plana que ens durà fins al cim, que malgrat requerir encara una hora i mitja d'esforç, haurà de ser més planer.

Trobar alguna bombona d'oxigen abandonada trenca la monotonia del color blanc del gran mantell, que, poc a poc, es va desplaçant sota els nostres peus, els quals jo tinc la impressió que miro constantment convencent-los, passa a passa, que cal continuar endavant.

És quan arribo al pla del cim que els temors tornen de nou, i pel mateix. Sóc gairebé al mateix lloc on era el Carles quan, i contra el seu més anhelat desig, es va veure obligat a recular, amb només cinquanta metres de desnivell per fer.

A mi em torna a fer mal el cap. La por i l'obsessió són persistents, fins

que novament m'adono que tornen a ser-ne les ulleres el motiu. La pressió que durant hores m'han fet rere les orelles s'ha convertit en un dolor agut. Aquest cop, no tinc més remei que posar-me les per sobre del barret per notar alguna millora.

Han passat nou hores i mitja i és molt el pes de l'esforç acumulat, però el temps segueix sent esplèndid, i ara, ni les escasses tres hores de llum que ens queden ens faran recular.

S'acosta aquell moment pel qual tothom ens ha preguntat... què se sent quan s'arriba a dalt?

És una lluita constant, de passa en passa i d'horitzó en horitzó, i en el moment en què entreveig unes banderes per sobre d'aquest, un somriure se'm dibuixa als llavis, la resta seran llàgrimes, barreja d'alegria i de satisfacció.

Un any i mig d'esforç i treball es culminen en aquest petit instant.

Recordem amb molta joia els 50 anys de la Talaia, aquests anys d'història que ens han dut fins aquí, i amb ells la seva i la nostra gent, tots aquells que des del primer moment ens han do-

nat suport i ens han fet conscients que aquesta era també la seva ascensió. Amb amor, les nostres famílies, a qui durant aquest llarg any i mig, i sobretot aquest darrer mes, hem fet patir, així com a les nostres parelles, de qui hem abusat sense pietat, esgotant moltes vegades la seva paciència. Sabem que per aquest projecte, que ens ha omplert tant d'il·lusió, han renunciat a molts dels seus. Per tot plegat, al cim jo plorava, i encara ara quan ho recordo, ploro.

Del cim no en recordo gaire més; l'efecte de l'alçada, els 8.201 m on ens trobem, no ens permet que les neurones funcionin normalment.

En els darrers metres per arribar al cim, i en aquest mateix, vaig ser incapaç de treure la càmera i filmar res. El Robert i el Marcel·lí feia més estona que hi eren i ja s'estaven pelant de fred. Així que vam haver fet les quatre fotos de què vam ser capaços, vam deixar el cim ràpidament.

L'Everest, acompanyat del Lothse, es dibuixen a la llunyania.

Andreu Ferrer

Cim del Cho Oyu, al fons l'Everest. Foto: Robert Massana

El Marc diu que dins la "Nord Face" neva menys que dins la "Vaude". Jo això no ho sé, però que neva més a dins que a fora, segur. De fet a fora no neva. A fora l'única cosa que cau és la temperatura i no pas volves de neu. Hem entrat a la tenda amb molt de compte, cal ser meticulós i no introduir més neu enganxada a les botes. A sobre les estorettes s'acumula constantment una pila de trossets de gel, i encara que algú es dediqui inútilment a fer neteja cada dia, sembla que cada cop n'hi ha més.

La barreja que formen els nostres cossos amb la roba i els sacs és, en essència, humitat. Humitat freda. Humitat humida. Amb l'espai que tenim no podem moure'ns gaire per intentar reactivar la circulació i escalfar una mica el cos, i tampoc ve gens de gust. Qualsevol moviment costa un esforç i accelera la respiració. Després l'alè, en tocar les parets, es congela ràpidament i forma una crosta de neu que creix i creix sense parar.

Si donem un cop a la tela, cosa habitual, aquesta capa es trenca i ens cau a sobre. És per això que neva més a dins que a fora. Quedem blancs i només podem espolsar-nos i observar com els petits cristalls de gel es fonen i ràpidament amaren una mica més la nostra roba.

Aviat tancarem la cremallera i difícilment la tornarem a obrir fins que demà la llum del sol escalfi una mica tot l'ambient. El nostre món s'ha reduït a 4 metres

quadrats. Tan ample i gran que era a fora tot just abans d'entrar, i ara gairebé no hi cabem. El desordre s'ha estès per tots els racons, piles, ràdios, frontals, manyoples i no sé quantes coses més ocupen qualsevol forat que puguin deixar els sacs.

La neu de sota la tenda s'ha endurit formant uns bonys i unes piscines on sempre acabes encaixat. És complicat trobar una postura còmode per descansar, i tenim en perspectiva un bon grapat d'hores i molt poques coses a fer.

Substituir les botes pels peücs de ploma és l'única operació obligada abans de començar a fondre neu per preparar el sopar i omplir les cantimplores.

El fogonet està penjat per

seguretat del centre de la tenda, així si rep algun cop no s'aboca res.

Necessitarem aproximadament una hora per aconseguir un litre d'aigua, tres vegades més lent que als Pirineus. És una tasca indispensable que pot fer-se eterna, clar que tampoc tenim res més a fer. Esperem mig endormiscats contemplant la llum blava del gas. Es nota i s'agraeix l'escalfor que genera, tot i que no crema gaire bé. És la falta d'oxigen, tot es redueix a la falta d'oxigen. Si la flama disminueix molt vol dir que cal ventilar l'ambient. Fa una mica de por quedar-se adormit en aquestes circumstàncies, per això obrim una mica la porta, però llavors tot es refreda ràpidament. Aquí res no funciona bé. Cada cop

Des del Camp III a 7500 m, al fons a la gelera el CB, Camp I i camp II. Foto: R. M.

Camp base intermedi del Cho-oyu. Foto: Robert Massana

que afegim neu a l'olla, els dits se'ns refreden encara que utilitzem uns guants tèrmics fins. I contemplar com una olla plena de neu es converteix en tan sols un dit d'aigua no anima gens. Res no funciona bé, les bateries dels aparells electrònics es congelen, els fogonets cremen malament i la roba està mullada. L'única consolació és que com que el nostre cervell tampoc gira rodó, tot plegat no sembla un gran problema.

Si necessito alguna cosa del costat oposat de la tenda, cal pregar perquè estigui molt a l'abast d'algun company. Si no, demanar-li que ens ho passi, pot representar bastant més que un favor. Cada moviment suposa un gran esforç i s'ha de planificar per minimitzar l'energia i reduir el risc d'accident. Un cop fort al fogonet mentre bull aigua pot ser dramàtic.

Al camp base tenim sempre aigua calenta, fins i tot per dutxar-nos i rentar la roba. En canvi ara, 200 ml són una fortuna. Sembla mentida que des d'aquí s'enyori tant el camp base. Hi tenim tantes coses!, fins i tot un pare. I també connexió a Internet. Quan torni a baixar, el primer que faré serà consultar el correu electrònic. Sempre tothom té ganes

de consultar-lo i hem de fer cua.

Sort que no fa vent. Em costa imaginar la situació en què estic amb un fort temporal de vent. Havia llegit que a aquesta alçada és habitual que bufi molt fort. Per això portem una tenda de recanvi i tots els pals dobles.

Vistes les condicions meteorològiques ens haguéssim pogut estalviar alguns quilos de material i l'esforç que ha representat pujar-ho fins aquí.

Estic estirat de cap per amunt pensant tot això quan un

cop d'aire bufeteja i remena la tenda. No és fort, però suficient per omplir-me la cara de neu acumulada a les parets. Em regiro i intento dormir. Tinc la seguretat que aquesta nit la llista tornarà, jo l'anomeno així. Per sobre els 7000 m no ha faltat cap vegada i últimament ja l'espero resignat. L'Andreu m'ha comentat que li passa alguna cosa similar. Consisteix en una mena d'estrès produït per un seguit llarguíssim de tasques que he de realitzar immediatament quan em desperti. N'hi ha tantes que em preocupa que no sigui capaç de fer-les, i semblen totes tan importants! Què passarà si me'n deixo alguna d'indispensable? He de fer alguna cosa per recordar-les i poder descansar tranquil, o començo ara? Si les faig ara podré dormir la resta de la nit, i aquí les nits són molt llargues. Però estic dormint i no sé com despertar-me. Quan finalment em llevi, l'única cosa real que he de fer de veritat és fondre més neu, com sempre. Fondre neu, molta neu. No caldrà ni vestir-me perquè no ens traiem la roba, però com a la nit anterior, no recordaré cap de les coses que dins els meus somnis m'atabalen.

Marcel·lí Ferrer

Camp base Xines, pesant tot el material, per carregar-los als yaks. Foto: R. M.

CHO OYU

FER EL CIM DES DEL CAMP BASE

Estic assegut a la tenda-menjador i tinc els peus a la palangana. "Tirsaray, tato pani, please!" crido al nostre cuiner que, al cap de poc, surt de la tenda-cuina carregat amb dues teteres d'aigua bullent que deixa al meu costat. Tota la feina que haig de fer és estar pendent d'abocar aigua de la tetera a la palangana amb certa freqüència, de manera que la temperatura es mantingui entre els 36 i els 40 graus. Quan la palangana està a punt de sobreescalfar-se, he de retirar una mica d'aigua amb un pot i escampar-la pel terra perquè s'escoli entre les pedres.

Com que fa bon dia, la porta de la tenda és oberta de bat a bat. Ara ja falta poc perquè el sol comenci a incidir sobre el vessant oest de la muntanya i sobre

els tres puntets negres que s'hi enfilen. De fet, mirant-los amb els prismàtics no ho sembla pas, que s'enfilin gaire, més aviat es confonen amb unes roques que sobresurtin d'entre la neu. No és fins al cap d'una estona que, en mirar-los de nou, t'adones que s'han mogut i que es troben una mica més amunt.

A les sis del matí, el Marcel·lí, el Robert i l'Andreu havien abandonat la relativa comoditat que oferia la tenda plantada al camp tres i havien iniciat l'atac al cim del Cho-Oyu. Unes hores abans s'havien llevat per fondre neu, prendre algun "sopinstant" i vestir-se i amb les primeres clars havien enfilat el tram més complicat de l'ascensió, format per pales de neu de fort pendent i per alguns passos mixtos que, tot

i estar completament equipats i no representar cap problema tècnic, exigeixen un esforç físic considerable. Ara ja es troben prop de la cota 8000, progressant per unes rampes més suaus amb constància però amb una lentitud exasperant. Des del camp base, la sensació és d'optimisme: ja han superat el tram més dur i segueixen amunt; per ràdio han comunicat que estan tots bé i que, de moment, poden moure els dits dels peus, qüestió que ens té una mica capficats a tots. D'altra banda, el temps segueix en unes condicions immillorables, amb un vent sec que ve del Tibet i que manté el cel net de núvols. Si, certament la cosa pinta bé, tan sols un motiu d'inquietud: l'horari. Finalment havien optat per retardar l'hora de sortida, evitant així les hores més fredes de la nit, però això implicava que tenen un temps molt més ajustat per assolir el cim i baixar, i al ritme que segueixen tot fa pensar que no els en sobrarà massa, de temps. Malgrat tot, els tres puntets negres segueixen aparentment immòbils però guanyant metre rere metre amb tossuderia.

Els estic seguint amb els binocles quan arriben el Juanjo, el Borja, i el Manu, membres d'una expedició de Palència amb qui mantenim molt bona relació "¿Qué, como lo tenemos?" "Bien, bien, de momento vamos bien: allí están" Els passo els binocles perquè ho comprovin. Després de comentar la jugada, s'asseuen al voltant de la taula i treuen el co-

Del camp III al cim, superant el pas de roca. Foto: Robert Massana

bretaula i les cartes. Recordo que el primer dia que em vaig quedar sol al camp base vaig pensar que m'hi avorria com una ostra, és clar que això ho vaig pensar abans que els palentins m'ensenyessin a jugar al mus. Els últims tres dies, la nostra tenda-menjador s'havia convertit en l'escenari de timbes interminables. Avui, entre "órdago" i "órdago", agafem els binocles i mirem la muntanya. De tant en tant el Tirsaray surt de la cuina per fer el mateix i preguntar si tenim notícies. Tot i que no ho diu, a mi em sembla que també està una mica preocupat per l'horari.

Així doncs, em passo el matí amb els peus a la galleda, les cartes a les mans, i el cap pendent de la muntanya, matant el temps mentre espero, impacient, que passi alguna cosa. I de passar, no passa res, però els companys cada cop estan una mica més amunt, fins que dos dels puntets negres arriben a dalt i desapareixen de la nostra visual, i llavors tornen a establir contacte radiofònic. Són el Marcel·lí i el Robert i han arribat a l'inici del plató gairebé horitzontal que hi ha al capdamunt del Cho-Oyu. L'Andreu, que els segueix uns metres més enrere, el perdem de vista al cap d'uns minuts i es reagrupa amb ells.

S'ha de reconèixer que aquest cim és força lleig. Després de l'esforç, un esperaria arribar a un cim que semblés un cim, però les coses són com són i, en aquest cas, el cim del Cho-Oyu és una immensa plana on podria aterrar-hi un avió i on hi cabrien uns quants camps de futbol, un paisatge més propi de l'Àrtic que de l'Himàlaia. Ara als vilanovins tan sols els queda un pendent tan suau com interminable fins arribar al punt més elevat de la planúria. Quan s'hi arriba, l'Everest emergeix de l'horitzó i aquest és el senyal que s'ha fet el cim. El Robert explica per la ràdio que estan cansats però animats. Des

Posta de sol, al camp II. Foto: Robert Massana

del camp base els intento transmetre la il·lusió que sentim. Són quarts d'una del migdia i ja li tenim el peu al coll.

Ara toca enviar una crònica amb les últimes notícies. Mentre els companys de Palència se'n van a les seves tendes amb la promesa de tornar al cap d'una estona amb un "potaje de lentejas con chorizo", jo em poso mans a la feina. Primerament, demano al Tirsaray que posi en marxa la "donki machine". Fa uns dies es va espatllar la bateria de l'ordinador portàtil, de manera que només el podem fer anar quan tenim engegat el generador elèctric. En sentir el bronzit característic del motor, encenc l'ordinador, escric un altre avançament de la crònica, i confecciono els missatges que s'han d'enviar als quatre grups de la llista, una feina rutinària que ara ja faig a ulls clucs. Naturalment, en una nova demostració de la llei de Murphi, la benzina s'acaba al moment més inoportú i he de tornar a començar des del principi.

Mentrestant, ha tornat el Manu i hem deixat un moment la crònica per mirar-nos l'MP3 i posar-lo a punt per gravar unes paraules que esperem que arribin des del cim d'un moment a l'al-

tre. Però el que arriben, de moment, són les "lentejas con chorizo", i ens entaulem per atacar el "potaje", excel·lent no només per les seves virtuts innegables, sinó també perquè, després de tants dies de camp base, qualsevol menja que ens recordi els gustos casolans és un autèntic plaer. I llavors arriba el Marc.

El Marc i el Guino formaven la segona cordada d'atac al cim, que havia d'intentar-lo l'endemà. Ahir a la tarda, però, el Guino ens comunicava que el Marc s'havia trobat malament i havia hagut de girar cua quan estaven a mig camí entre el primer i el segon camp, veient-se obligat a retornar al primer, per continuar baixant cap al base el dia d'avui. El Guino prosseguia en solitari l'intent, pujant cap al tercer camp, on havia arribat feia una estona i on es disposava a preparar aigua calenta per rebre els tres companys que eren dalt.

Quan estem acabant-nos el dinar, veiem una figura espectral arribant pel camí que puja a les nostres tendes. El Marc du el patiment d'aquests últims dies imprès al rostre i camina fent tentines, completament esgotat. No li queda ni un gram de greix, tot pell i ossos. Ens explica com ha

anat la baixada mentre es menja el plat de lleties que li havíem reservat. Entre naps i cols, encara no he enviat l'última crònica, de manera que hi afegeixo la notícia de l'arribada del Marc, connecto i oriento el mòdem, i finalment l'envio cap a Amèrica via satèl·lit, des d'on continuarà el seu viatge fins a uns quants ordinadors de Vilanova i la Geltrú. Tot plegat, qüestió d'alguns minuts.

Ja fa ben bé un parell d'hores que no veiem els companys. Al no haver-hi visual entre el plató i el camp base, suposem que no han pogut posar-se en contacte des del cim i haurem d'esperar que baixin una mica abans no en puguem saber res. A més a més, alguns núvols escadussers s'han quedat atrapats a la muntanya i ens impedeixen veure amb claredat l'itinerari per on han de baixar. A mesura que l'inexorable pas del temps va acostant cada cop més l'hora en què es farà fosc, comencem a sentir certa inquietud. Comptàvem que no trigarien més d'una hora i mitja en fer el cim i tornar fins on eren quan vam parlar amb ells per darrer cop però per ara la ràdio segueix en silenci. Hem d'esperar encara una estona més

Esquivant les esquerdes des del Camp I al Camp II. Foto: Carles Orriols

abans de sentir, finalment, la veu del Marcel·lí: "Marcel·lí al base, Marcel·lí al base, em rebeu?" Ens diu que han fet el cim, que es troben tots bé, encara que molt cansats, i que estan a mitja baixada cap al camp tres.

També diu unes paraules dirigides a l'Eva, als familiars i amics, i a la gent de la Talaia perquè les gravi i les envii per internet, però, amb la perícia que em caracteritza a l'hora de manipular artefactes, premo un botó equivoccat i no gravo res, de manera que

li haig de fer repetir el discurs al cap d'una estona.

Fa prop d'un any que ens preparàvem tot esperant aquest dia. El Marc i jo ens fonem en una abraçada. Sens dubte ens hauria agradat ser un dels que han trepitjat els 8.201 metres del Cho-Oyu, però ens sentim plenament participants d'un èxit que també és col·lectiu. Tot seguit, enviem a Vilanova la crònica més esperada. Amb lletres molt grosses hi diu: "HEM FET EL CIM".

Carles Orriols

Camp II a 7125 m. Foto: Carles Orriols

CHO OYU

UNA, DUES, TRES, QUATRE ...

Una, dues, tres, quatre, cinc, sis, set, vuit, nou, deu passes i cinquanta segons de descans...

Fa quasi set hores que he deixat la tenda. Ja dec ser a prop del cim. No pot quedar massa, l'altímetre em marca vora els 8.200, però ja sabem que aquests altímetres...

Hòstia, tu! Per fi para de nevar i aquest resol sembla que escalfa una mica més, ara sí que no se'm pot escapar!

Torna a comptar les passes: una, dues, tres, quatre, cinc, sis, set, vuit, nou, deu i cinquanta segons de descans, una vegada i una altra, sense parar, avorrit, pesat, monòton, però tampoc tinc tanta energia per plantejar-m'ho així...

Tornem-hi: una, dues, tres, quatre, cinc, sis, set, vuit, nou, deu, cinquanta segons de descans...

Fa una estona el ritme que portava era millor: quinze passes seguides i trenta segons de parada, i unes hores abans: vint pas-

ses i només vint segons de descans. Però m'he anat dient: -Pere, afluixa una mica que vas molt bé i no és qüestió d'espalllar-ho, no fos cas que ens enfonséssim!

Això és el que vull creure, però la veritat és que cada cop costa més tot: respirar, caminar i sobretot entendre què collons hi "fotu" jo, aquí dalt...

Una, dues, tres, quatre, cinc, sis, set, vuit, nou, deu: torna a comptar les passes. Ara em convé un tragueta d'aigua, fa molta estona que no bec i em sembla recordar que cal hidratar-se per afavorir la circulació de la sang i poder prevenir possibles congelacions o l'edema pulmonar o el fet de caure esgotat o l'edema cerebral o... en fi, per continuar sobrevivint una estona més. Ja fa molts dies que li hem agafat fàstic a l'aigua: -Fa pudor de iaci! Així és com ho descrivim. Vaig per beure i no entra. Ja ho he provat tot: aigua sola, te, aigua amb Isostar, aigua amb "litines", aigua amb Isostar i "litines"...

El que pagaria ara per una Coca-Cola o per un got de Vichy o per un suc de taronja, o per una orxata de xufra: -Hòstia, sí, sí... orxata de xufra, orxata de xufra!

Una, dues, tres, quatre, cinc, sis, set, vuit, nou, deu... Uf, que divertit! (je,je) Això és una puta agonia! Mare de Déu, en què em gasto últimament els calés...

Els ulls se m'obren com plats, acabo de recordar que tinc una casa amb trenta mil "luxes" i d'entre ells una nevera plena! I també tinc una dona, sí, sí, la Belén!

Sembla que no em queden massa forces però tot i això "pillo" una bona rabieta: Jo vull la meva casa... i la meva nevera... i la meva dona... i orxata, VULL ORXATA DE XUFLA!

Començo a tenir por. Deuen ser aquest els primers símptomes de l'edema cerebral?

Una, dues, tres, quatre, cinc, sis, set, vuit, nou, deu... Aixeco el cap i em sembla veure ben a prop, davant meu, la part més alta de les banderes d'oracions que els xerpes d'una altra expedició han instal·lat dies abans al cim. No faig els cinquanta segons de rigor (ara que no mira la Guàrdia Civil) i camino unes quantes passes més fins que ja puc veure perfectament, a poc més de vint metres d'on sóc, les banderetes que volen al ritme que marca el vent... SÓC AL CIM! Miro al meu voltant la solitud que m'envolta i no tinc ningú per compartir aquest moment. Em tiro jo mateix les fotos, allargant un braç per fer el "clic" i intentat d'una manera realment còmica d'encertar mínimament el meu rostre.

Estic molt a prop de les banderetes i per antepenúltima vegada compto les passes: una, dues, tres, quatre...

Pere Guinovart i Callejón

El Pere davant del Cho Oyu. Foto: Robert Massana

UN DIA COM AVUI... 1955-2005

11 de setembre de 2005, Diada Nacional de Catalunya i data clau del nostre Cinquentenari. L'atzar va voler que la data de fundació de la Talaia coincidís amb una jornada tan solemne.

Com hem fet cada any des que es va institucionalitzar la Diada, ens unim a l'acte que convoca l'ajuntament de Vilanova per fer l'ofrena floral al monument a Francesc Macià.

Solemnement, en data tan assenyalada, alguns dels socis fundadors porten el coixí de flors verd i vermell al peu del monument acompanyats per un bon nombre de socis, el president de l'entitat, i membres de junta que, per descomptat, també hi són presents.

El discurs de l'alcalde de la ciutat i el Cant dels Segadors, interpretat per membres de l'Orfeó Vilanoví i públic en general, dirigit pel Josep M. Vidal, donen

per finalitzat l'acte.

Tot seguit ens dirigim cap a la sala d'actes de la UPC per realitzar l'acte principal de la nostra celebració, que, amb la sala plena de gom a gom, comença així amb les paraules del vicepresident, encarregat de la presentació:

Bona tarda, amics. Permeteu-me en primer lloc donar la benvinguda a les autoritats que en una jornada tan solemne com aquesta han volgut acompanyar-nos en aquest acte acadèmic, el dia en què la nostra entitat compleix 50 anys.

Benvinguts, doncs, Sr. Oriol Colomer, veguer de la Regió 3ª; Sr. Antoni Fontdevila, President de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya; Sra. Mercè Foradada, 3ª tinent d'Alcalde i Regidora de Cultura, i Sra. Iolanda Sánchez, Regidora

d'Esports i Joventut de l'Ajuntament de Vilanova; Sr. Joan Ignasi Elena, Alcalde de la nostra ciutat. Benvinguts tots.

Com ja he dit, avui 11 de setembre de 2005, a l'Agrupació Excursionista Talaia complim 50 anys, i, per tant, ens reunim aquí per realitzar un acte com aquest amb el qual volem donar un petit repàs i al mateix temps retre un homenatge a la nostra trajectòria fins avui i pensant en el demà.

Per començar a endinsar-nos en la nostra memòria, donem la paraula en primer lloc a l'Antoni Ordovàs, soci fundador, gran excursionista, esquiador i treballador incansable en els afers que li demana la nostra entitat i gran artista com ens ho ha demostrat en les seves exposicions de dibuixos del romànic.

Amb el seu accent i memòria habitual, l'Antoni ens fa un repàs dels primers anys de la Talaia fent menció de les coses més importants que varen succeir en aquells difícils anys:

Els inicis

Un dia com avui, un 11 de setembre (la Diada era prohibida) que també s'esqueia en diumenge, fa 50 anys, i gairebé a hores d'ara, se celebrava una Reunió Extraordinària amb la següent transcripció:

En la Ciudad de Villanueva y la Geltrú siendo el día 11 de septiembre de 1955, se reúnen en el local antiguo, 'Orfeó Vilanoví', los amantes del deporte

La mesa de la Sala d'Actes. Foto: Manel Castiellón

excursionista de la villa, previo permiso de la autoridad. Se acuerda agruparse oficialmente bajo el nombre de Agrupación Excursionista Atalaya. Nombrar a D. Miguel Fortuny Armajach como presidente para iniciar los trámites legales, el cual solicita la colaboración de los sres. siguientes, para formar junta. - D. Pelegrín Escarrà Serrat, Vice-Presidente. - D. Tomás Muela Martínez, Secretario - D. Ramon Moliné Martí, Vice-Secretario; - D. Antonio Ordovàs Rabinal, Tesorero; - D. José A. Rión López, Contador. - y D. José Julià Llobet, D. Ramon Lozada Galofré, D. Juan Farràs Figueras, D. Vicente Gómez Alemany, D. Carlos Lozada Galofré, D. Pedro Dallà Gorgas, y D. Tomás Cruells Masip, como vocales. Se acuerda igualmente fijar el domicilio en la calle de San Pablo nº 27, bajos, y presentar los estatutos de la misma a la aprobación de la Federación Española de Montañismo, a fin de encuadrarla legalmente. Se levanta la sesión firmándose la presente acta por los socios asistentes en folios aparte y el futuro presidente y secretario. El secretario Tomás Muela.

Segueix després amb el repàs històric des dels anys precedents a la fundació fins al 1959 i explica de manera precisa totes les activitats i esdeveniments més importants. Del seu discurs en reproduïm alguns passatges:

Situant-nos vers el 1944, una altra gent, uns nois molt joves, els agafà l'agulló per la muntanya, pels espais naturals, i el 16 de juny de 1946, en Josep Callau, Vicenç Gómez, Joan Fusté, Ricard Albà, Ramon Lozada i Antoni Ordovàs, decidiren formar l'amical "Club dels 5", contribuint cadascú amb 1 pta. al mes. Gent de base, envoltats d'una sòrdida postguerra, planant un rerefons de pors, repressions,

Els socis fundadors. Foto: Manel Castiellón

de penúries, racionament, trompetes de drapaires, de victòries, d'escombriaires, estraperlo, el carro dels gossos vagabunds, de manilles polítiques, certificats de bona conducta, de vilatans endolats...

Durant quatre anys no minvà la fal·lera del grup, ans el contrari. Tals joves, més crescutets, ultrapassaren el número de '5' i augmentaren la colla a 18 persones.

Entrat el 1954, i el 2 de maig, en un acte religiós oficiat per mossèn Manuel Roig (n'era soci) a l'ermita de Lurdes es lluí un banderí i tot seguit es pujà al cim de la Talaia on es plantà una creu de ferro. A l'estiu s'ascendia a l'Aneto i la suma de socis en acabar l'any era de 80.

El 22 de gener de 1956 s'inaugurava l'estatge del carrer de St. Pau.

El 18 de juliol s'encetava la primera assemblea ordinària d'on sortí constituïda la Secció de Muntanya.

El 16 de febrer de 1958 surt la Talaia a les Comparses del carnaval vilanoví. La bandera du el color roig i verd (la vida i la natura).

L'any 1959, el 15 de febrer, tingué lloc la 1ª Marxa Social.

Aquesta ha estat la primera etapa (en resumida expressió) de mig segle d'excursionisme vi-

lanoví, la Talaia. Darrere de les consecucions, però, sempre hi són les persones que ho han promogut, amb el seu detall de soci, la seva actitud, amb defallences, o improvisacions, enaltiments. Noms que ens precediren fins atènyer el present. Som el que som pel patrimoni humà; companys que foren entre nosaltres que han fet possible l'existència de l'Agrupació. Vagi una memòria d'agraïment a tots ells per l'estima de què fórem participants.

El temps no passa endebades, i amb diferents recursos, però amb el mateix esperit, a la Talaia sempre ha planat un quelcom d'ingenuïtat que ha destacat en l'ètica de l'entitat; un valor que no es dona gaire; una deixa que s'entreveu persistent...

Amb un desig de sort per als expedicionaris del Cho-Oyu, finalitza la seva intervenció l'Antoni Ordovàs.

A continuació pren la paraula el Sr. Josep Blanes, soci fundador, president de l'entitat entre els anys 1972 i 1976, entusiasta de l'esquí i bon muntanyenc. És un dels responsables de la nostra revista i coordinador de la Comissió Organitzadora del Cinquantenari.

Després de la presenta-

ció, el "Pitu" ens passeja pels anys 60 fins arribar al 1987, també fent menció dels fets i les activitats més importants que es varen realitzar en el decurs d'aquests anys. També en reproduïm alguns paràgrafs:

La consolidació

En aquesta data memorable de l'11 de setembre, en què la Talaia compleix els seus primers cinquanta anys, em toca parlar en aquest acte d'una parcel·la de la nostra història, a la qual m'he permès de posar el títol de *Període d'Il·lusió, d'Evolució i de Consolidació de l'entitat*.

Si analitzem la trajectòria d'aquests anys des del començament, l'excursionisme que realitzem pot dir-se que està clarament decantat cap a l'activitat muntanyenca: marxas, campaments, ascensions d'alta muntanya, esquí, excursions per les rodalies, tímids inicis d'escalada i espeleologia, etc. Mentre que els actes culturals foren mínims: alguna aïllada conferència i alguna escadussera sortida en autocar de caire turístic-cultural, i en un panorama on només un digne Butlletí-Circular ocupava l'espai cultural i de comunicació amb el soci.

No és fins els anys 70, amb l'expansió de l'escalada i l'espeleologia, que conjuntament amb el fort creixement de les altres activitats s'empeny de forma decidida la dinamització de la Talaia. Però també ajuda en aquesta dinamització la difusió cultural que es féu aquells anys en un programa de projeccions, conferències, exposicions i altres actes amb conveni amb la Biblioteca-Museu Balaguer.

I ja fins als anys 80 fou un període de creixement, de continuïtat, de consolidació, si bé sense oblidar que alguna activitat també féu fallida.

ANY 1961.- S'inaugura, després d'un llarg període d'obres, el nou local social de la Talaia al

La taula presidencial. Foto: Josep Blanes

carrer Anselm Clavé n. 3.

ANY 1964.- Es decideix que aquest any no surtin les Comparses al Carnaval vilanoví, per qüestions econòmiques i per l'emprenyament de la multa de l'any anterior. La Talaia no tornarà a participar a les Comparses fins l'any 1967.

ANY 1968.- El Campament-Aplec a Lurdes es realitza conjuntament amb el II Campament del Penedès, destacant, però, que a més de la gran participació i dels actes propis de l'aplec sobresortia l'homenatge a Pompeu Fabra en l'any de la celebració del seu centenari, amb la col·locació d'un monòlit commemoratiu. La Talaia fou l'única entitat vilanovina que es recordà d'homenatjar el Mestre.

ANY 1970.- Aquest any començava una sèrie de projeccions - conferències i altres actes, fruit del conveni entre el Centre d'Estudis de la Biblioteca-Museu V. Balaguer i la Secció de Cultura de la Talaia, els quals es realitzaren a la Sala d'Actes de la Biblioteca V.B.

Mentrestant s'havia aprovat en Assemblea de socis la constitució, com a Secció d'Espeleologia, del GET, el qual deixa de pertànyer a la Secció de Muntanya.

A l'Assemblea de socis

del desembre es constitueix i s'aprova el Grup d'Escalada i Alta Muntanya, el GEAM, que actuarà com a secció autònoma.

ANY 1973.- La Talaia dirigeix una carta a l'Alcalde de Vilanova de total oposició al projectat abocador de brossa del Garraf i perquè faci gestions per aturar aquell desgavell. La contestació fou d'agraïment per l'ofertament i que es tindria en compte l'oposició quan sorgís l'oportunitat. Total, res de res.

El GET concentra les seves exploracions importants en la Grallera Gran del Corralot (Montsec) i en la Fou de Bor (Cerdanya).

Un equip de membres del GEAM aconsegueixen realitzar, després d'algunes jornades de treball, la 1ª Escalada integral a la Paret dels Diables, de Montserrat, i la bategen amb el nom de la Via dels Vilanovins.

ANY 1975.- El 25 de gener té lloc la inauguració del nou local social (l'actual), situat al carrer del Comerç n. 4, després d'un període d'obres.

Es realitza la 1ª Expedició talaïenca a un massís muntanyós de l'Orient Mitjà, a l'Alam-Kuh de 4.840 m a l'Iran.

ANY 1980.- És el 25è aniversari de la Talaia.

Pel març, a la mig difunta Secció de Cultura, hi ha rebombori general i en una segona assemblea es prenen importants acords d'activació del fet cultural a la Talaia i se'n fa càrrec de la Secció un nou equip amb ganes de treballar i que ben aviat donarà els seus fruits.

Una exposició que es féu a final de novembre seria la que tindria més èxit: La 1ª Mostra de Bolets, amb la col·laboració de la Societat Catalana de Micologia, una novetat a Vilanova, on no s'havien pogut veure mai totes juntes tantes espècies de bolets... Aquesta Mostra encara es realitza actualment.

ANY 1981.- La Secció de Cultura inicia un Cicle d'Excursions, que, sota el nom genèric de Coneguem Catalunya, pretén donar a conèixer el país tant en l'aspecte geogràfic, com en el cultural i excursionista en general. Després de 14 anys, actualment la Secció encara continua en aquesta tasca.

ANY 1984.- Pel juny, tres cordades integrades per membres del GEAM i d'entitats comarcals, obren una nova via al Cavall Bernat de Montserrat i se li dona el nom de via Xavier Rabat en record i homenatge a l'escalador del GEAM, mort en accident de muntanya l'any 1981.

El 27 i 28 d'octubre comença l'activitat més important quant a participació excursionista que ha tingut la Talaia fins ara. Comença la Travessada de Catalunya pel Senders del GR-7, amb la primera etapa des de Fredes (Baix Maestrat) i amb el propòsit de finalitzar el recorregut, al cap de dos anys, dalt de la Pica d'Estats. Havia nascut una activitat col·lectiva entusiasmada per poder recórrer i conèixer el nostre país, però caminant.

Tot un seguit d'escalades, ascensions, i altres activitats ens deixen al 1988 i s'acaba la dissertació del Sr. Blanes.

Continuant amb les memòries de la nostra entitat, ens parla en Salvador Butí, excel·lent excursionista, compromès amb fermesa amb la defensa del medi natural, i un dels motors des de fa molts anys de la Talaia. Va ser president des del 1988 fins al 2000:

El creixement

El període que em toca evocar, 1988-2000, vaig tenir la sort de poder-lo viure intensament, a primera línia, com a president de l'entitat.

El record que en tinc és encara molt viu, molt actual, podria explicar moltes anècdotes, però prefereixo centrar-me en el que considero que van ser els fonaments de la vida de la Talaia en aquesta època. Perdoneu-me per tant si no cito algun esdeveniment o un fet que considereu important i molt probablement va ser-ho. No acabariem mai.

La sensació que tinc és que vam aconseguir fer un salt qualitatiu molt important, que ens vam adonar que no érem una entitat petita i que el nostre potencial era molt gran. Teníem moltes ganes de treballar i vam treballar.

He dit un salt qualitatiu ja que no quantitatiu. El nombre de socis va disminuir en un centenar. Per moltes raons: un millor rigor en el recompte real de la

llista de socis i sobretot per la desaparició, amb en Tomàs Muela, de la secció de la tercera edat, que havia arribat a reunir més de cent cinquanta membres.

Pel que fa a la qualitat, però, el salt va ser important. Vam millorar en autoestima, en projecció ciutadana i en presència en molts àmbits. Molts dels motors de l'actual Talaia es van iniciar o en algun cas potenciar en aquesta època.

Per exemple, es va crear la Secció de Senders. És veritat que feia uns anys que ja funcionava dins de la secció de cultura un grup de senderisme; de fet l'èxit del senderisme a la Talaia va ser una de les forces que ens va portar a accedir a la presidència. Però la consolidació definitiva d'una de les seccions que ha aportat més socis a la casa es va produir durant aquest anys. Els senderistes han aportat a la Talaia la massa de gent que tan necessària és per a una entitat que vol fer-se notar, que vol que se la consideri. Els senderistes han estat el grup nombrós, participatiu i entusiasta que ha permès portar a terme moltes iniciatives. Sempre vam poder comptar-hi. Un exemple recent l'hem tingut en l'organització de la XXXVI Renovació de la Flama de la Llengua Catalana.

La represa del Grup d'Espeleologia va ser molt important, i només cal que observem qui porta l'entitat avui. Es va crear el

Tallant el pastís d'aniversari. Foto: Josep Blanes

Una imatge del menjador. Foto: Josep Blanes

clima per a la represa i va sortir bé.

Pel que fa a les activitats d'escalada, el MAE va començar a funcionar en aquest període fruit d'uns acords amb l'Ajuntament de la ciutat i que ens permet gestionar aquesta instal·lació, font també de molts socis.

Aprofitant la celebració del mil·lenari de Catalunya, es va organitzar la Caminada Popular del Mil·lenari, que després s'ha consolidat com la Caminada Popular de Vilanova amb una gran participació i que ja forma part del calendari lúdico-esportiu-cultural de la ciutat.

La secció de muntanya es va centrar en organitzar campanyes d'estiu, però cap al final del període es va produir una total recuperació i renovació que va permetre una activitat constant i diversa que encara continua.

De la secció de Cultura, secció de la qual procedíem la major part dels membres de la direcció de l'entitat en aquest període, voldria destacar la consolidació i potenciació dels divenres culturals. És una activitat que per habitual pot semblar poc important i laboriosa, però el fet d'aconseguir que tots els divenres del curs hi hagi alguna activitat a la sala d'actes, a part de complex pel poc pressupost de què es disposa, constitueix un dels puntals de la vida de la societat. Crea vida social i perso-

nalment considero que ha estat un dels factors que més han contribuït al nostre èxit de 50 anys.

La secció d'esquí va patir alts i baixos, moments d'eufòria i moments de crisi. Tot lògic, l'esquí de pista i l'excursionisme d'entitat iniciaven un divorci i nosaltres no podíem evitar-ho.

Pel que fa a la marxa, activitat molt arrelada a la nostra entitat i a Vilanova, es va aconseguir superar la tràgica pèrdua d'en Joan Virella, que durant molts anys n'havia estat l'ànima i el cos. Vam aconseguir, a partir de l'organització l'any 1992 de la Marxa de Regularitat de Catalunya, fer que la FEEC es replantegés l'actitud respecte de les marxes. Literalment interessaven poc i la major part de les que s'organitzaven per les diverses entitats excursionistes del país havien desaparegut o estaven a punt de fer-ho. La Copa Catalana de Marxes Tècniques Regulades ha estat un revulsiu molt important i va ser el resultat de la nostra tossuderia i insistència. Avui és tot un èxit. La nostra Marxa també.

No vam aconseguir mai que es consolidés una secció d'infants i joves. Hi va haver intents molt interessants i que en algun moment semblava que funcionarien, però no ha estat possible.

La modernització de la gestió i la millora de les comunicacions amb els socis va ser sempre una línia a seguir i l'exem-

ple més clar és la revista; va passar de ser un butlletí petit amb més o menys periodicitat a una revista amb cara i ulls, una de les millors, més constants i més antigues publicacions que es fan a Vilanova, encara que no sempre es recordi, i una de les millors a nivell nacional.

L'aplec de tardor es va morir, no interessava, va tenir una vida en una altra època però la ciutat va créixer i la va engolir, tal com està fent amb tot el seu entorn. Van intentar-ho, es va voler recrear a la masia Cabanyes però va ser inútil.

Vam celebrar el quaranta aniversari.

Però, possiblement, l'empresa més important i transcendent i que tothom espera que mencionï és la compra i rehabilitació del nostre local social. Vist amb la perspectiva dels anys, ara que fins i tot s'ha acabat de pagar la hipoteca que ens va permetre la compra, sembla un somni.

Em sorprèn el que vam aconseguir, les dificultats de tot tipus que vam suportar i superar, des de les econòmiques fins a les legals, conflictes amb els veïns i petits accidents. Les anècdotes són nombrosíssimes, però avui som una entitat amb patrimoni, un bon patrimoni, amb un local que ens permet fer la nostra feina i que ens consolida com alguna cosa més que un grup de persones que vol fer coses junts, ara som un grup de persones que, a més, tenim coses junts i això ens assegura el futur. Una entitat sense patrimoni pot fàcilment desaparèixer, amb patrimoni pot patir èpoques dolentes, però en un moment o altre ressorgirà.

Tenim una gran entitat, amb un gran local i un gran patrimoni.

Vam considerar-nos amb el deure, perquè ens pertocava i per convicció, que havíem de defensar el territori, el paisatge, el país. Vam fer-ho i continuem fent-ho.

No sé cap on anirà l'excursionisme en el futur, en tinc alguna sospita. El que sí que sé

és cap on m'agradaria que anés i és en la línia que en el seu moment vam intentar marcar amb l'ajuda de tots vosaltres.

Moltes gràcies pel vostre suport.

Ara toca el futur, i per això ens parlarà en Salvador Belchi, espeleòleg, instructor de barranquisme, responsable de docència de la Federació d'Espeleologia de Catalunya i president de la Talaia des de l'any 2000.

Abans de fer algun comentari sobre el present i futur de la nostra entitat, no seria just deixar en l'oblit els nostres precursors en la direcció de la Talaia, totes les persones, homes i dones que avui ja no estan entre nosaltres, tots ells forjadors de la nostra història i del que som avui dia. Gràcies! Si no hagués estat per tots ells avui no podríem parlar de Futur sense un passat ampli i honorable.

El futur

Avui, l'excursionisme tal i com el concebem amb un fort contingut cultural i un xic conservador de les tradicions i compromès amb el medi natural, no hauria de canviar.

Els temps moderns, però, ens porten nous horitzons, altres activitats que cal incorporar i no-

ves tecnologies a les quals cal adaptar-nos, sense perdre el camí de l'essència que és la nostra raó de ser, l'excursionisme, això sí amb totes les seves modalitats i diversitat d'activitats.

També ens porta noves traves, i com sabeu avui ens enfrontem amb prohibicions, amb impediments per gaudir del medi natural com ho havíem fet abans, de manera que el producte de la massificació del medi natural ha portat als polítics a establir barres per impedir la lliure activitat a la muntanya, donant un protagonisme potser excessiu a la professionalització de les nostres activitats de tota la vida.

La presència de la competició és un altre fet inevitable, i hem d'admetre que si en algunes de les nostres activitats tradicionals el fet competitiu ha donat una nova empenta i ha ajudat a millorar la participació tant de persones com de les mateixes entitats, en altres potser n'ha malmès l'esperit.

Per altre costat la pressió fiscal, civil, les exigències administratives, la manca de voluntariat per alguns dels treballs interns i la falta de recursos econòmics fan cada dia més difícil la supervivència de les entitats com la nostra.

La destrucció del medi natural es també un impediment

que tenim, la proliferació de pedreres, camps de golf, camins asfaltats, autopistes, urbanitzacions i l'especulació de les constructors ens minva cada cop més l'espai per desenvolupar les activitats.

Ho tenim molt difícil, però amb bona voluntat hem de mirar cap al futur amb optimisme, lluitar per mantenir les nostres tradicions i adaptar-nos a les noves formes de gaudir del medi que els nous temps ens proposin, i procurar aquells mitjans que els nostres socis ens demanin tant a nivell social com tècnic perquè es puguin realitzar totes les activitats amb el màxim rigor i seguretat, sense deixar de procurar ser la veu més forta en la denúncia contra tot el que malmeti i estigui en contra de la preservació del medi natural.

No tenim un futur fàcil, però amb tot sòc, i que consti, un romàntic que gaudeix mirant el paisatge, que junt amb uns quants companys de fatigues vibro quan preparo les eines i faig un bivac a la llum dels estels.

Junts amb l'equip de treball intentarem fer tot el que estigui al nostre abast perquè tots puguem sortir i gaudir de la muntanya amb el màxim de dignitat."

Amb un Visca la Talaia! s'acaben aquests parlaments i acte seguit procedim al lliurament de la medalla commemorativa a les persones que aquest 2005 compleixen 50 anys com a socis de la Talaia; així, un a un i per aquest ordre, van rebent aquest present de mans del president de l'entitat, FEEC i alcalde de la ciutat:

1. MARIA LLUM ALBA I GUASCH
2. ABEL ANDREU I GARRIGÓ
3. JAUME BERTRAN I CARBONELL
4. JOSEP BLANES I MINGUEZ
5. ENRIQUETA CASTAÑER I PLA
6. PAU JULIÀ I LLOBET
7. LLÀTZER LÓPEZ I MONTANER
8. CARLES LOZADA I GALOFRÉ
9. RAMON MOLINÉ I MARTÍ

Una altra imatge del menjador. Foto: Josep Blanes

10. ANTONI ORDOVÀS I RABINAL
11. RAMON SERRA I GÜELL

Seguidament, i ja per finalitzar, pren la paraula el Sr. Antoni Fontdevila, President de la FEEC, i clou l'acte el Sr. Joan Ignasi Elena, Alcalde de Vilanova i la Geltrú.

A continuació ens dirigim tots plegats cap al Recó de Sta. Llúcia per gaudir d'un bon dinar al Restaurant La Cucanya, acompanyats per les autoritats federatives i les seves esposes, l'alcalde i la regidora de cultura.

L'àpat es clou amb un pastís d'aniversari que tallen tots a una els socis que han rebut les medalles, unes postres regades amb el cava que s'ha fet expressament per a la commemoració d'aquest cinquantenari.

Com és natural el President de l'entitat ens adreça unes paraules i aprofita l'avinentsa per

llegir-nos un correu electrònic que han enviat els expedicionaris del Cho-Oyu, des del Camp Base, afegint-se a la celebració des de la distància i desitjant un feliç dia a tots els socis de la Talaia:

Missatge amb motiu del 50è Aniversari (per ser llegit, si és possible i si es vol, en l'acte central de la celebració):

11 de setembre, diada nacional, dia assenyalat per al 50è aniversari de la nostra entitat. Com sabem que avui és un dia especial per a tots el socis, no podem més que, des del Camp Base del Cho-Oyu, a 5.700 m, on hem arribat avui mateix, a les 10 h del matí, hora vilanovina, afegir-nos a la celebració i felicitar-vos i felicitar-nos per aquest mig segle recorregut fins avui. La nostra activitat és la nostra millor manera de celebrar aquest fet, i esperem que el ressò que se'n deri-

vi faci més gran el nom de la nostra entitat.

Visca Catalunya ! Visca la Talaia ! I per molts anys!

SAAAMMMM!! Pa i farda.

No cal dir que tots els presents donarem la més forta ovació per als alpinistes i els mostrarem ànims per portar a terme la seva gran aventura, que ja era de tots, i que esperàvem veure completa en els propers dies.

Un plegat de valents, potser capitanejats per la influència del cava, encara tingueren les ganes d'arribar-se al cim de la Talaia per cloure una tan meravellosa jornada. I alguns fins i tot varen tenir coratge per tancar el dia fent un àpat amb uns quants rovellonets a la brasa de Cal Xarli.

Antoni Castelló

El grupet d'atrevis a la Creu de la Talaia. Foto: Pere Fernández

CINQUANTENARI MEDIÀTIC

El mig segle de vida de l'Agrupació Excursionista Talaia ha estat un esdeveniment celebrat a l'engròs pels socis de l'entitat i per una bona part de la nostra ciutat. I el Diari de Vilanova, en general, i la seva secció d'Esports, en particular, no es podien mantenir aliens a aquestes celebracions.

Des de les pàgines del setmanari s'ha donat una cobertura especial a tots els actes del cinquantenari de la Talaia mitjançant un conveni de col·laboració signat al seu dia entre el president de l'entitat, l'amic Salvador Belchi, i la directora de comunicació del Diari de Vilanova, Eulàlia Sòria. Al llarg de tot l'any 2005 han estat un bon nombre de pàgines les que han recollit actes de caire social, com la presentació del cava dels 50 anys o l'especial celebració de l'11 de setembre del 2005 (coincident amb els 50 anys de la creació oficial de l'entitat); cultural, com la renovació de la Flama de la Llengua Catalana, i esportiu, com el Raid de la Talaia, el Moonlight Rai-li o els 50 Avencs, només per citar-ne alguns.

Però, de ben segur, on més s'ha bolcat el Diari ha estat amb la cobertura de la informació de l'expedició «Vilanova 8.000» al Cho-Oyu, que amb els seus 8.201 metres és la sisena muntanya més alta del món. L'ocasió s'ho mereixia per diversos motius: es tractava del primer intent, íntegrament vilanoví (tots els membres de l'expedició són socis de la Talaia), a un cim d'aques-

L'equip d'Esports del Diari de Vilanova Foto: Fèlix

ta categoria; els sis alpinistes, tot i tenir una certa experiència en el món de l'alta muntanya, es mouien per primer cop a grans alçades i el seu rendiment era una incògnita; els germans Marcel·lí i Andreu Ferrer, el Robert Masana, el Pere Guinovart, el Marc Cabuti i el Carles Orriols van saber encomanar la il·lusió del seu projecte a molta gent i, finalment, «Vilanova 8.000» va gaudir de la complicitat de moltes persones, d'empreses, d'administracions i espònsors (segur que no tants com ells haurien volgut) per arribar a convertir-se en una expedició de caire comarcal. Des del primer moment, com a cap de la secció d'Esports del Diari, vaig tenir contactes amb en Pere Guinovart, responsable de comunicació, per tal d'oferir tota la informació sobre l'expedició. Així, vam donar a conèixer el seu projecte, per què s'havia triat el Cho-

Oyu, com anaven els preparatius, com s'entrenaven, quin seria el seu calendari, quan atacarien el cim...

I va arribar el gran dia. «Vilanova 8.000» aixecava el vol cap al Cho-Oyu i una trentena de vilanovins va voler acompanyar els expedicionaris fins al darrer moment. El Diari tampoc s'ho va voler perdre i es va desplaçar fins a l'aeroport del Prat amb l'autocar que l'empresa Monbús va posar a disposició de familiars, amics i companys. A partir d'aquell 1 de setembre, els hàbits dels membres de la secció d'Esports del Diari de Vilanova van canviar. El primer que fèiem en arribar a la redacció, abans de prendre cafè o d'organitzar els treballs de la jornada, era connectar-nos amb la web de «Vilanova 8.000» i consultar el correu electrònic per si hi havia novetats i quin tractament hi haviem de donar.

La conquesta del Cho-Oyu, protagonista al Diari de Vilanova

Pàgina del Diari amb la formació de la Renovació de la Flama

Beneïda tecnologia que va fer possible que poguéssim informar els nostres lectors, gairebé en directe, dels progressos de l'expedició. Però també perquè sabíem de primera mà que els nois es trobaven bé, que s'adaptaven, que avançaven i que el seu objectiu era cada dia un pas més a prop.

Un mes després, el 2 d'octubre del 2005, els germans Ferrer i Robert Masana trepitjaven el cim del Cho-Oyu; l'endemà ho faria el Pere Guinovart. «Vilanova 8.000» havia aconseguit el seu objectiu. La nostra feina, com la

dels alpinistes, encara no havia acabat. Ells havien de tornar a casa per a descansar, rebre homenatges, reconeixements i celebrar-ho; nosaltres havíem de seguir al peu del canó i informar de tot això; eren els efectes «col·laterals» de l'expedició i els hem cobert amb el mateix interès i ganes que quan els nostres amics es trobaven a l'Himàlaia.

Vull acabar aquestes ratlles agraïnt la col·laboració que hem tingut de tots els membres de «Vilanova 8.000» per poder tirar endavant la nostra tasca infor-

mativa. Nois, ha estat un plaer treballar amb vosaltres i espero poder continuar fen-t'ho en el futur (això depèn només de vosaltres i dels vostres projectes). I, per descomptat, agrair als companys de la secció d'Esports del Diari de Vilanova, el Joan Maria Gibert, l'Albert Jorquera i el Gerard Muñoz, les hores i esforç que han dedicat al cobriment de l'expedició de l'Agrupació Excursionista Talaia.

Manuel Castillón
Cap d'Esports
Diari de Vilanova

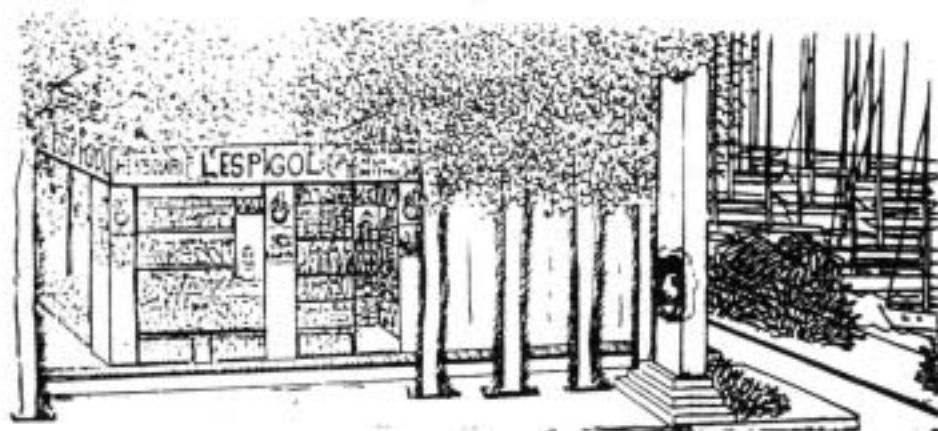
CUELLAR MARCS

EMMARCATGE DE QUADRES

Sant Gervasi, 10 · Tel. 93 893 23 93
Plaça Llarga, 28 · Tel. 93 893 61 52
VILANOVA I LA GELTRÚ

Taller propi · Marcs a mida
Miralls i bisellats
LÀMINES I PÒSTERS

HERBOLARI L'ESPIGOL

Herbes, dietètica, formatges i especialitats

**GRAN ASSORTIT
DE PRODUCTES
ENERGÈTICS
PER A
ESPORTISTES**

*** * ***

**ESPECIALITZATS
EN PRODUCTES
ECOLÒGICS**

Rambla de la Pau, 103 - Tel. 93 815 13 11 - 08800 Vilanova i la Geltrú

A Vilanova:
Pl. Soler i Gustems, 5
Francesc Macià, 50
Francesc Macià, 101

A Vilafranca:
La Parellada, 18

Al Vendrell:
Àngel Guimerà, 32

A Sitges:
Sant Francesc, 18

TOT PER A L'ESPORTISTA

Intersport Olaria us ofereix un bon assortit de botes, motxilles i sacs per a tot tipus d'excursió i senderisme. Amb el suport de les marques

McKinley
Alpina
Boreal

Ferrino
Atomic
Chiruca

Salomon
Rossignol
Petzl

Trango
Columbia
Descente

que et garanteixen un bon material per a cada ocasió.

I a més, durant aquest mes, els socis de La Talaia us podeu beneficiar d'un 10% de descompte en els articles de muntanya.

Restaurant

La Lucanya

Tels. 93 815 19 34 - 93 815 43 54 - www.restaurantlacucanya.com

Racó de Santa Llúcia - 08800 Vilanova i la Geltrú (Barcelona)

NO ÉS UNA TEMPESTA
És el teu bateig.

Inicia't en les sensacions Trangoworld
amb la nova membrana
Inner Plus®

SITKA STRETCH

Jaqueta de tall tècnic que incorpora la membrana de INNER PLUS® desenvolupada per Trangoworld®: impermeable, transpirable i tallavents. Confeccionada totalment amb teixit elàstic, amplies butxaques i ventilacions. Ideal per a activitats exigents de muntanya.

www.trangoworld.com

Inner Plus

* Les vestimentes tècniques Trangoworld® són fruit d'una investigació continua en materials i ergonomia. La nostra experiència, conjuntament amb els test de reconeguts esportistes de la muntanya i aventurers, són el nostre banc de proves per oferir una total satisfacció als usuaris dels nostres productes.

Per moltes raons.

trangoworld